

Debesuota, šilčiau.
Saulė teka 5:43, leidžiasi 6:09

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIII

ISSN 0028-6011
Service: U.S. Information
Agency
P. O. No. 442-02-0
Washington, D. C. 20547

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Kovo-March 29 d., 1971 m.

Kaina 10c

74

SUDARYTA NAUJA TURKIJOS VYRIAUSYBĖ

PO LKP SUVAŽIAVIMO VILNIUJE

(su 1966 m. suvaž. palyginus)

Kom. partijos Lietuvoje paskutinis suvažiavimas, penkioliktas iš eilės, buvo sukvietas prieš lygiai penkerius metus, 1966 metais kovo 3-5 d. Kai kurie statistiniai duomenys, dabar įvykusi suvažiavimą palyginus su 1966 metais buvusių, įgalina padaryti kai kurių išvadų, pvz. rusiškojo elemento augimo, ir kt. atžvilgiais. Šių metų duomenys paskelbti suvažiavimo mandatų komisijos pirmininko P. Griškevičiaus pranešime ("Tiesa", kovo 6 d.). 1966 m. duomenys paskelbti V. Vaitiekūno studijoje "A Survey of developments in captive Lithuania" (New York, 1970 m.).

1966 m. suvažiavimo metu LKP narių (ir kandidatų) skaičius siekė 93,967, tuo tarpu šių metų kovo mėn. pradžioje — 122,469. Tuo būdu, per penkerius metus narių (ir kandidatų) skaičius padidėjo 28,502 asmenimis.

1966 m. buvo "išrinkta" 789 delegatai su sprendžiamąjį balsą teise ir 90 su patariamąjį balsą teise, iš viso — 879. Suvažiavime anuomet dalyvavo 865 delegatai. Tuo tarpu šių metų suvažiavime, bendram partijos narių skaičiui pakilus, delegatų buvo mažiau — 748 su sprendžiamąjį balsą teise ir 47 su patariamąjį balsą teise, iš viso 795 delegatai. Iš tikrųjų dalyvavo — 779. Tai įvyko dėl pakeistos delegatų "rinkimo" sistemos — šiais metais buvo "renkama" po vieną delegatą su sprendžiamąjį balsą teise ir po vieną su patariamąjį balsą teise nuo 160 narių ar kandidatų skaičiaus.

Kaip 1966 metais, taip ir šiais metais daugiau 40 proc. delegatų sudarė komunistų organizacijos didžiųjų Lietuvos miestuose — Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje. 1966 m. jų bendras skaičius siekė 356 (197 iš Vilniaus, 97 iš Kauno ir 62 iš Klaipėdos), g. šiais metais — 309 (167, 86 ir 56, pgl. atskirus miestus).

Tautybės atžvilgiu 1966 ir 1971 metų suvažiavimuose vaizdas buvo toks: 1966 m. lietuvių delegatų buvo 621, šiais metais — 581 (40 asmenų mažiau), rusų 1966 m. suvažiavime buvo 211, g. šiais metais — 130. Tačiau 1966 m. rusai su kitų tautybių delegatais (ukrainiečiais, gudais, lenkais, žydais), sudarė 258 delegatus, šiais metais rusų su kitais skaičius siekė 214. Rusų ir kitų delegatų skaičius aiškiai didelis ir ypač palyginus su viso krašto gyventojų skaičiumi (lietuvių — apie 80 proc., rusų ir kitų — apie 20 proc.).

Moteryų delegacijų 1966 m. buvo 210, šiais metais — 219.

Pagal užsiėmimą, 1966 m. žemės ūkio sektorių suvažiavime atstovavo 203 delegatai — taigi, apie 23 proc. visų delegatų, šiais metais — jų buvo mažiau — 134 (iš jų vos 80 eilinių kolchozininkų). Dar labiau stebina mažas darbininkų skaičius "darbininkų ir valstiečių" partijoje. Šiais metais delegatais buvo vos 159 darbininkai.

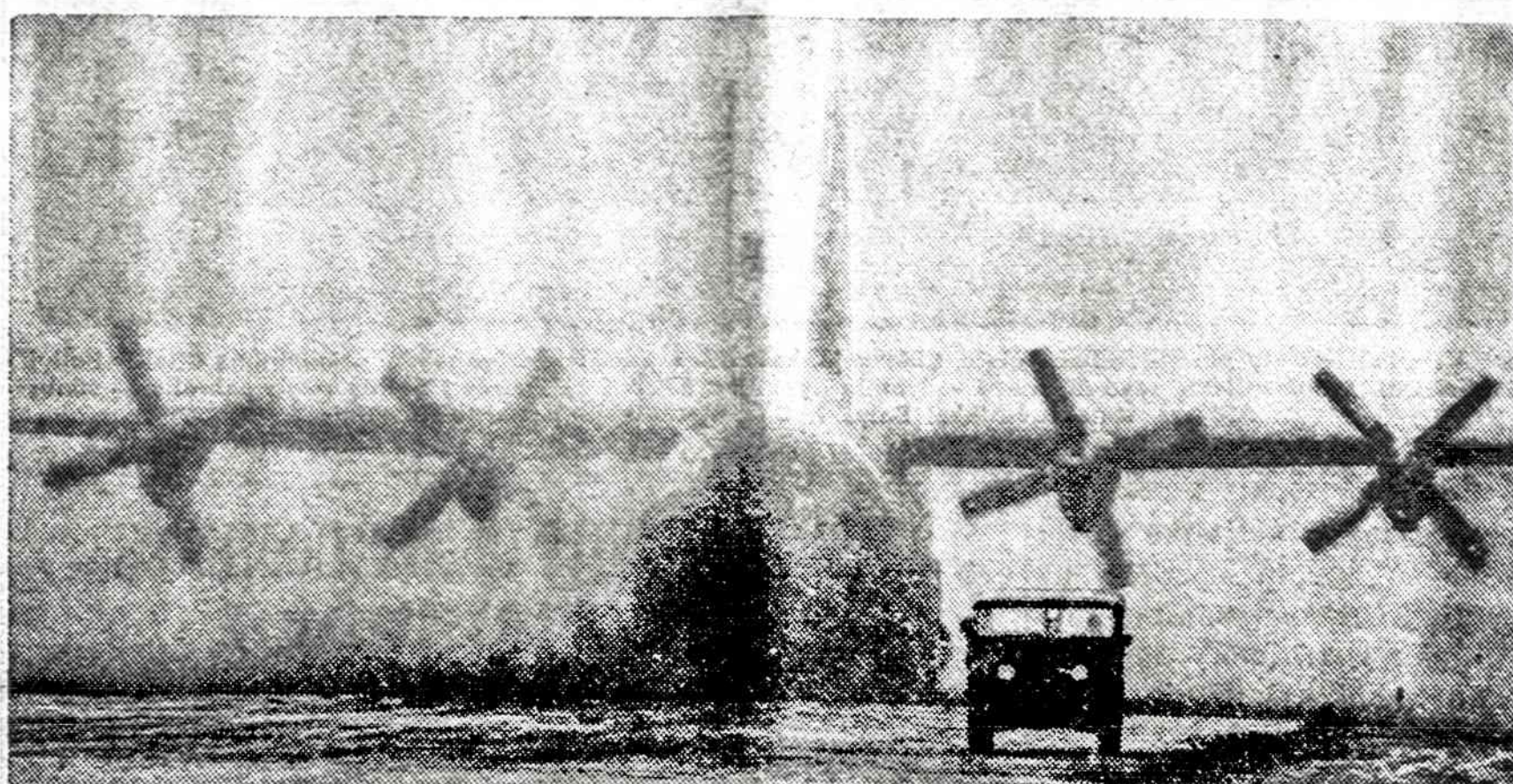
Jau skelbta, kad KP XVI suvažiavimas šiais metais į naująjį LKP Centro Komitetą išrinko 145 narius. 1966 m. buvo "išrinkti" 131 narys ir jų tarpe buvo 35 rusai arba 26,7 proc. visų narių. Šiais metais rusų ir kitų (gudų, lenkų) skaičius buvo didesnis kaip 1966 m. 26,9 proc. Rusai su kitais pateko ir į CK kandidatus ir į LKP revizijos komisiją.

Šiais metais, palyginus su 1966 m., kiek kitoks kovo 5 d. "išrinktas" CK biuras su pirmuoju ir kitais sekretoriais. Antanas Sniečkus savo tarnyboje išsilai-

kė, CK pirmojo sekretoriaus pareigas pradėjęs eiti nuo 1936 m. Antruoju sekretorium, pagal tradiciją ir... nustatytą tvarką, paprastai būna rusas, taigi, 1966 metais juo buvo išrinktas B. Popovas, šiais metais — V. Charazovas. Kiti trys sekretoriai — 1966 m. A. Barkauskas — kultūros reikalams, J. Maniušis — pramonei ir R. B. Songaila — žemės ūkio reikalams. Šiais metais liko A. Barkauskas ir R. B. Songaila, vietoje Maniušio, pateko A. Ferensas. (Jis sekretorium buvo išrinktas 1967 m.). CK biuro nariais 1966 m. išrinkti šie: A. Barauskas, A. Barkauskas, A. Česnavičius, J. Maniušis, J. Paleckis, B. Popovas, A. Sniečkus, R. B. Songaila ir M. Šumauskas. 1966 m. kandidatais pakliuvo keturi: P. Dobrovolskis, P. Griškevičius, K. Kairys ir K. Mackevičius. Dar 1967 metais visai išrinkti J. Paleckis, be jo, ir B. Popovas, A. Česnavičius ir į biurą pateko 1966 m. buvę trys kandidatai. Tuo būdu, šiais metais CK biuro nariais išrinkti šie vienuolika: A. Barauskas, A. Barkauskas, V. Charazovas, A. Ferensas, P. Griškevičius, K. Kairys, K. Mackevičius, J. Maniušis, A. Sniečkus, R. B. Songaila, M. Šumauskas. Šiais metais kandidatais pakliuvo du: V. Astrauskas ir V. Morūnas.

Kiek pasikeitė CK skyrių vedėjai — šiais metais ir vėl į darbą atėjo tik skirtingose pareigose. Dabar išrinkti: organizacinio — partinio skyriaus vedėjas — V. Astrauskas (1966 m. — P. Griškevičius), propagandos ir agitacijos sk. — P. Mišutis (buvo ir 1966 m.), mokslo ir mokymo įstaigų sk. — A. Rimkus, kultūros sk. — S. J. Šimkus (1966 m. švietimo sk. vedėjas buvo L. Šepetys), pramonės ir transporto sk. — I. Černikovas (1966 m. — tik pramonės sk. — S. Jasūnas), statybos ir miestų ūkio sk. — F. Jekaterinėvas (tas pats ir 1966 m.), lengvosios ir maisto pramonės sk. — J. Ramanauskas (1966 m. — L. Paškevičius), žemės ūkio skyriaus — J. Bernatavičius (1966 m. — V. Kolesnikovas), prekybos ir buitinių aptarnavimų sk. — J. Paškevičienė (1966 m. — A. Raudonis), administracinių organų sk. — A. Česnavičius (buvo A. Kairėlis), bendrojo sk. vedėjas šiais metais išrinktas A. Letulius ir reikalų valdytoju — B. Aliukonis.

Dar patvirtinti ir LKP CK spaudos organų redaktoriai. Iš 1966 m. suvažiavime patvirtintų teliko du: J. Karosas (Valstiečių Laikraščio redaktorius) ir L. Romanowicz (Czerwony Sztan dar red.). Vietoje 1966 m. patvirtintojo G. Zimano, dabar "Tiesos" redaktorium (iš tikrųjų, nuo 1970 lapkričio mėn.) patvirtintas JAV kelerius metus gyvenęs A. Laurinčiukas, G. Zimanas nukeltas į "Komunisto" žurnalo redaktorių, o "Soviets-

Laos operacijos metu Khe Sanho aerodromas buvo vienas judriausių visame pasaulyje. Iš čia pakildavo mūsų helikopteriai ir didieji transporto lėktuvai, kaip paveikslė matomas.

IŠ VISO PASAULIO

SAIGONAS. — P. Vietname stiprinamos kariuomenės jėgos prie demilitarizuotos zonos, nes pastebėta, kad ten komunistai sutraukė naujus dalinius ir pastatė naujus artilerijos pabūklus ir priešlėktuvinės raketos. Khe Sanho bazėje jau sprogdinami kareivių bunkeriai ir pakilimo takai. Greit ta bazė bus apleista, nes ją kasdien apšaudė komunistų artilerija.

MASKVA. — Iš 40 sovietų piliečių, kurie parašė peticiją vyriausiajam prokurorui Rudenkai, 25 buvo nubausti nedidelėmis bausmėmis iki 15 dienų kalėjimo, o du, poetas Yuri Titov ir jo žmona buvo uždaryti Kaščeno bepročių ligoninėje, Maskvoje.

AMMANAS. — Jordano kariuomenė atstatė tvarką Irbido mieste, kur penktadienį vyko kovos su ginkluotais palestiniečiais. Kovose 8 žuvo ir 14 buvo sužeisti.

SAIGONAS. — Šimtai amerikiečių lėktuvų bombarduoja Ho Chi Mingo kelius Laose, kur pastebėtas didesnis sunkvežimių judėjimas. P. Vietnamo valdžia skelbia, kad per savo žygį Laose vietnamiečiai sunaikino 176,246 tonas amunicijos, 120 sovietų gamybos tankų, 1,3 milijonus litrų gazolino, apie 7,000 jėdų naftos produktų vamzdžių ir daug kitos karinės medžiagos.

DETROITAS. — Iš Lenkijos šokėjų grupės Mazowsze Amerikoje pabėgo jaunas smuikininkas Ryszard Gabriel. Jam pabėgti padėjo Amerikoje, Detroito esą jo giminačiai. Buvo karšči bandyta pabėgti Detroito, tačiau nepavyko ir jo giminės specialiai važiuo į New Yorką, kur nuvyko ta grupė. Iš viešbučio Gabriel taip išskubėjo, kad paliko visus daiktus ir vertingą savo smuiką.

SAN FRANCISCO. — Žmogžudys, pasivadinęs "Zodiac" vardu, vėl pranešė policijai, kad jis nužudęs vieną merginą jau 12-tą ir smulkiai nurodė, kur galima rasti jos kūną.

kaja Litva" redaktorių, vietoje V. Meščerjakovo, dabar patvirtintas V. Jemeljanovas.

Zvelgiant į partijos sekretorių ir biuro, taigi, pačios partinės "valdžios" sudėtį, neabejotina, kad Charazovo, Sniečkus "pavaduotojo", vaidmuo partijos CK-te, su kitais rusais turės didesnę įtakos Sniečkui bei kitiems lietuviams, partijos mokinams. (E)

TUKSTANČIAI ŽUVUSIŲ PAKISTANE

NEW DELHI. — Pakistanas įvedė labai griežtą cenzūrą ir ištrėmė 25 užsienio korespondentus, tačiau nežiūrint to, iš Rytinio Pakistano ateina žinios apie ten vykstančias kruvinas kovas tarp Pakistano kariuomenės ir Rytinio Pakistano gyventojų, jo milicijos ir šaulių organizacijos, vadinamos "East Pakistan Rifles". Pakistan prezidentas paskelbė bengalų vadą, šieką Rahmą, krašto išdavikui ir įsakė jį areštuoti. Buvo paskelbta, kad šiekas yra suimtas, tačiau vėliau jo balsas buvo girdimas per slaptojo radijo siuntimus. Šiekas ragina savo pasekėjus kovoti prieš kariuomenę ir siekti Rytinio Pakistano nepriklausomybės.

Kiti pranešimai, kurių neįmanoma patikrinti, kalba apie Pakistano karinio gubernatoriaus Rytuose gen. Tikka Khano žuvimą. Indijos spauda skelbia, kad jau apie 10,000 pakistaniečių žuvo civiliniame kare. Bengalai, ginkluoti ietimis ir durklais, puola gerai ginkluotus kariuomenės dalinius, kurie panaudoja prieš civilius tankus ir kulksvažius. Vien tik prie Dacca radio stoties žuvusiųjų buvo apie 2,000. Kai kur buvo panaudoti ir Pakistano karo lėktuvai.

Pakistanas radijas skelbia, kad kariuomenė turi kontrolę svarbesniuose Rytų Pakistano miestuose, nors Awami Lygos atstovams per slaptojo radijo siuntimus toliau šaukia bengalus į kovą ir skelbia Rytinio Pakistano nepriklausomybę.

Šiekas Rahmanas po nepriklausomybės atgavimo iš britų prieš 24 metus, net devynerius metus išbuvo kalėjimuose už savo reikalavimus centro valdžiai. Jis vienoje radijo transliacijoje kreipėsi į Pakistano kariuomenę, ragindamas kareivius padėti ginklus ir važiuoti iš Rytų Pakistano namo. Kareiviams pažadėta jų neliesti, jei jie nekovos prieš bengalus.

Rytų Pakistane gyvena 70 milijonų, o Vakarų Pakistane 50 mil. žmonių. Neabejojama, kad Rytinis Pakistanas išsilaikytų tapęs nepriklausoma valstybe, tačiau tuo atveju jis turėtų glaustis arčiau prie Indijos. Ir dabar tūkstančiai civilių, persekiojamų kariuomenės perbėgo į Indiją. Kada imperija buvo britų padalinta, Pakistano ir Indijos sienos buvo nustatytos pagal religinius gyventojų skitumus. Dabar, ypač Indijos valdomose bengalų srityse religijos svarba sumažėjo. Indijos bengalai yra valdomi marksistų, turinčių tą pačią kalbą, papročius ir tradicijas kaip ir Rytinio Pakistano bengalai.

LONDONAS. — Britų darbininkų streikas Britanijos Fordo įmonės tęsiasi jau 54 dienas. Amerikos ir kitų valstybių automobilių darbo unijos remia streikuojančius britus lėšomis. (E)

V. Vokietija turi dolerių perteklių

PARYŽIUS. — Vakarų Vokietijos centrinis bankas nupirko iš Amerikos 500 milijonų dolerių vertės aukso, nes Vokietija buvo sutraukusi didelį perteklių Amerikos dolerių ir dalį jų norėjo paversti auksu. Šis žygis laikomas vokiečių susirūpinimo ženklu, mažų nepasitikėjimų dolerio verte.

Vakarų Vokietija šiuo metu turi didžiausius pasaulyje užsienio valiutos rezervus, virš 16 milijonų dolerių. Teoretiškai visos užsienio valstybės gali savo turimus dolerius išeikšti į Amerikos auksą, tačiau jei visos vienu kartu tai padarytų, Amerikoje nebeliktų aukso atsargų, nes užsienio esančios dolerių atsargos jau yra dvigubai didesnės už Amerikos aukso kiekį, kuris esąs vertas apie 11 milijonų dol. Tokiu atveju įvyktų vakarų pasaulio monetarinė krizė, kurios vengia visos pramonės valstybės.

JAKARTA. — Taupumo sumetimais Kuba nutarė uždaryti savo ambasadą Indonezijoje.

JAV Jungtinio kariuomenės štabo viršininkas admiralas Thomas Moore gina invaziją Laose ir tvirtina, kad ji apsimokėjo, nes priešui buvo padaryta didelių nuostolių ir buvo sutrukdytas jo tiekimas pietuose esančioms jėgoms.

NAUJAME TURKŲ KABINETE DAUG VAKARAMS PAIRANKIŲ MINISTERIŲ

ANKARA. — Naujasis Turkijos premjeras Nihat Erim sudarė naują vyriausybę, kurioje vicepremjero pareigas eis Sadi Kocas, buvęs kariuomenės pulkininkas ir Respublikos Liaudies partijos narys, kaip ir premjeras Erimas. Ta partija yra Turkijos socialdemokratai. Kocas yra žinomas savo gerais ryšiais su kariuomenės vadais. Naujame kabinete yra 23 ministrai, iš jų tik 9 yra politinių partijų veikėjai, o kiti — atskirų sričių specialistai. Stebėtojų manymu, vyriausybė yra stipri ir kompetetinga. Kariuomenė, duodama ultimatumą buvusiai vyriausybei, ir reikalauja stiprios, virš politinių rietenų iškilusios vyriausybės.

Piktai pasitiko sovietų ambasadą

Ryšium su Sovietų Sąjungos ambasados atidarymu Caracas mieste, Venecueloje, visoje Venecueloje spaudoje š. m. kovo mėn. 12 d. įdėtas CIPDEM (Tarp tautinio komiteto ginti demokratijai) pareiškimas. Kai kurie laikraščiai, kaip "El Universal" paskelbė, per visą puslapį, iliustracijas apie rusų "žygius" Čekoslovakijoje ar Kuboje. Keliose straipsniuose pasisakoma prieš sovietų diplomatus paskelbtas ilgas sąrašas kraštų, kuriuose sovietų diplomatai būvę sekti, eję šnipų pareigas ar būvę ištrėmti. Laikraščiai įdėjo antraštes rusų kalba, kuriose pažymėta: "Sovietai, Venecuella baurisai jums, pasisako prieš jūsų vyriausybę". Kita antraštė, Caracas mieste byloja: "Jūs visi tarnaujate GB ir kuris jūsų yra svarbiausias agentas?" (E)

Okupuotos Lietuvos jaunimo rūpesčiai

Paauglių auklėjimo, jų elgesio klausimai vis tebekvaršina ne tik Vilniaus, kitų miestų spaudos, bet ir mokyklų, teisingumo įstaigų galva. Kaip tuos paauglius apsaugoti nuo nusikaltimų, vakarietiškos muzikos bei kitų pomėgių, kaip juos sudominti kultūros apraiškomis, svarbiausia, kaip juos paversti gerais komunistais? Tai klausimai, kuriuos, iš dalies, svarstė Vilniuje, vasario mėn. vidury susirinkę jaunimo, prokuratūros (draugė Krestinina...), valdžios, ir kt. atstovai. "Komjaunimo Tiesa" išklė kai kurias būdingesnes to pasitarimo mintis.

Vienas įdomesnių reiškinių: 1970 metais Lietuvos paaugliai sudarė 51 procentą darbininkų klasės papildymo. Tik kas ketvirtas buvo įsigijęs specialybę, o pagrindinė masė atėjo tiesiai iš mokyklos suolo. Antra, 36,2 proc. paauglių nusikaltimų padaro tie, kurie dirba...

Keli žodžiai apie jaunimą ir meną: Vilniaus operos-baleto teatre ar filharmonijoje tematyti mergaitės, merginos, vedusios jų poros. Berniukai tuo metu — gatvėje... dar kažkur. Apie ką kalbama komjaunimo susirinkimuose? Apie nario mokesčio mokėjimą, gamybos nesklaidymus ir pan. Apie gamtą, grožį, romantiką, meną — labai retai. (E)

WASHINGTONAS. — Sen. Fulbrightas kritikavo Izraelio užsienio reikalų ministerį, kuris susikvietęs 40 JAV senatorių, bandė juos įtaigoti, kad jie remtų Izraelio užsienio politiką.

Vyriausybėje iš konservatyvios Teisingumo partijos, kuriai priklauso ir pašalintas premjeras Demirel, yra penki nariai. Parlamente ta partija turi 244 vietas iš 450. Premjero partija su 141 vieta parlamente, vyriausybėje turi tris ministerijas, o centro Tautinio Pasitikėjimo partija su 14 parlamento vietų, vyriausybėje turi vieną ministerį. Visos tos partijos sutiko dalyvauti vyriausybėje tik iš kodamos išeities iš susidariusios krizės. Partijos nesimančios atsakomybės už vyriausybės darbus.

Be minėtų politikų kabinete yra grupė specialistų. Ekonominio Planavimo ministeriu tapo Karaosmanoglu, baigęs Harvardo universitetą finansininkas, dirbęs prie Pasaulinio Banko New Yorke, Pramonės ministeriu tapo Cilingiroglu, buvęs turkų žibalo bendrovės direktorius. Žemės ūkio ministeriu bus įrgi Amerikoje mokslus baigęs Aktanc. Premjeras paskyrė kabinatą ir pirmą Turkijos istorijoje moterį, Sveikatos ir Socialinio Draudimo ministrę Turkan Akyol, Ankaros medicinos fakulteto profesore.

Nauju užsienio reikalų ministru paskirtas Osman Oley, buvęs Nato valstybių sekretoriaus padėjėjas, žinomas savo provakarietiskom pažiūrom.

Nauja vyriausybė turės gauti parlamento pritarimą teks žiūrėti, kad kariuomenės vadai jos darbui nenusiviltų, jai teks įsigyti spaudos, darbo unių ir kitų svarbių organizacijų pritarimą. Vyriausybės darbas bus nelengvas.

Kirviu kapojo vertingas knygas

Lietuvoje tebeveikia vos du senųjų knygų knygynai — antikvariatai — po vieną Vilniuje ir Kaune. Nors vilniškis įsteigtas 1945 metais, tačiau lituanistikos skyrius jame veikia vos 10 metų. Kauno antikvariatas — labai ankštus, su maža šviesos ir tik pastaruoju metu numatyta jį praplėsti. Juo labiau, kai jau gaunami užsakymai iš užsienio knygynų.

"Lit. ir Meno" savaitraštis 8 nr. skatina antikvariatus steigti Klaipėdoje ir kituose miestuose. Esą, žmonės nevertina senų knygų, nežino jų kainų ir pan. Kaune buvęs atsitikimas: vienu namu katilinėje senos knygos buvo deginamos, gi senyva moteriškė kirviu kapojo seną, vertingą knygą. Ji griebėsi kirvio, nes knygos suplėšyti neįstengė, o j katilą ji netilpo...

Nusikundžiama: labai trūksta senos knygos aistrui, sumanių, sąžiningų, mokačių daug kalbų. (E)

KETURIASDEŠIMT METŲ SEIMYBINIO GYVENIMO KELIU

Šių metų kovo mėn. 13 dieną Balys ir Ona Mulioliai gražiai ir iškilmingai paminėjo savo keturiasdešimt metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

Tą dieną šv. Kryžiaus lietuvių parapijos bažnyčioje įvyko sukaktuvinių palaiminimo iškilmės. Šv. Mišias atšakojo ir palaiminimą suteikė kun. A. Stašys, ta proga sukaktuvinius nuosirdžiai šiltu žodžiu pasveikindamas ir prisiminimą jų gyvenimo kelią bei gerus darbus.

Pamaldų metu giedojo Lietuvių Operos vyrų choro nariai ir solistė Prudencija Bičienė.

Vakare į Balio Pakšto sveitainę susirinko apie 250 Balio ir Onos Muliolių artimųjų giminių, Lietuvių Operos, įvairių organizacijų atstovų bei daug prietelių pagerbti sukaktuvinius.

Vaišės pradėtos kun. dr. F. Gurecko malda. Puotai vadovavo Vacys Petrauskas, į pokalbį įpindamas saunaus humoro ir taiklomis frazėmis vis stabtelėdamas ties sukaktuvinių ryškesniais gyvenimo bruožais. Visus nuotaikingai nuteikė Vacio Petrausko "Dipuko padėkos" žodis.

Šios gražios sukakties proga sukaktuvinius raštu pasveikino general. kons. dr. P. Daužas, Leonardas Šimutis, inž.

A. Rudis ir kiti. Lietuvių Operos vardu raštu sveikino Vytautas Radzius, kuris, tarp kitko, rašė: "Keturiasdešimties metų Jūsų bendras gyvenimas yra nusagstyta gražiais deimantais mūsų tautinio lietuviškojo gyvenimo baruose. Jūs niekada neatsisakėte padėti savo vargstančiam broliui, Jūs visada rėmėte Lietuvos laisvės darbus ir savo aukomis padėjote mūsų tautinės gyvybės išlikime. Jūs ir kultūrinėje srityje esate atidavę didelę duklę... Juk Jūs esate vieni iš nedidelio, kurie nuo pat pradžios teberemiate Lietuvių Operos darbus. Ačiū Jums už tai, taurieji mecenatai..."

Prie visos eilės gražių linkėjimų savuosius jungė du jų sūnūs: Aloyzas ir Vitas, reikdami tėveliams dėkingumą ir linkėdami ilgiausių metų; sukaktuvinėms sesuo Rusteikienė, giminaitis Vyt. Volertas, JAV LB Centro Valdybos pirmininkas ir "Draugo" dviejų romanų laureatas; Jonas Deraitis — banko prezidentas iš Clevelando, Edis Saukevičius iš Detroito ir kiti. Svečių tarpe matome Petrą Vaiginį iš Detroito, sukaktuvininko brolio sūnų Antaną Muliolį iš Kanados ir kitus.

Lietuvių Operos vardu dovanoja — gražų albumą su įrašais "O sakmink per amžius vai-

Šv. Kryžiaus lietuvių parapijos bažnyčioje, Chicagoje, kovo 13 d. kun. A. Stašys teikia palaiminimą Onai ir Balii Mulioliams, švenčiantiems savo 40 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Iš kairės į dešinę stovi: pabrėžti — sūnus Aloyzas, sukaktuvininkai Balys ir Ona Mulioliai ir pamerge Rusteikienė.

P. Malėtos nuotrauka

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ISTATŲ KEITIMAS

kams Lietuvos" — įteikė Sofija Dziugienė, kaip padėką už Lietuvių Operos remimą nuo pat jos įsikūrimo. Pobūvio metu sukaktuvininkai linkėdami ilgiausių metų; sukaktuvinėms sesuo Rusteikienė, giminaitis Vyt. Volertas, JAV LB Centro Valdybos pirmininkas ir "Draugo" dviejų romanų laureatas; Jonas Deraitis — banko prezidentas iš Clevelando, Edis Saukevičius iš Detroito ir kiti. Svečių tarpe matome Petrą Vaiginį iš Detroito, sukaktuvininko brolio sūnų Antaną Muliolį iš Kanados ir kitus.

Lietuvių Operos vardu dovanoja — gražų albumą su įrašais "O sakmink per amžius vai-

JAV LB šeštoji Taryba sudarė įstatų komisiją, kurios uždavinys yra paruošti įstatų keitimo projektą. Gerą projektą paruošti nėra įmanoma pačiam Tarybos suvažiavime, kadangi nei laikas, nei sąlygos to neleidžia ten padaryti.

Kad įstatų paruošimo darbe galėtų dalyvauti galimai didesnis JAV Lietuvos Bendruomenės besidominčiųjų skaičius, teisingiau visi šiose krašte gyvenantys lietuviai, įstatų komisija sutarė savo darbą pradėti atsklausimu svarbiaisiais įstatų reikalais.

Tuo tikslu paskutiniame šeštosios Tarybos suvažiavime visiems JAV LB Tarybos nariams, Centro Valdybos nariams ir apygardų pirmininkams buvo išdalintos anketos, o šiomis dienomis panašios anketos yra išsiunčiamos visoms JAV LB apylinkėms.

Anketose prašoma visų pasakyti šiais pagrindiniais klausimais:

1. Kas sudaro JAV Lietuvos Bendruomenę?

2. Ar norime palikti dabartinę struktūrą, ar ją pakeisti, įvedant JAV LB seimą, į kurį būtų tiesiogiai rinkti Tarybos nariai, visi apygardų ir apylinkių pirmininkai, visi JAV esantys lietuvių centrinių organizacijų pirmininkai, lietuvių vyskupai bei vienuolynų viršinininkai ir pn?

3. Kuriam laikui renkama JAV LB Taryba? Kada ji savo kadenciją pradeda ir baigia? Koks Tarybos narių skaičius ir kaip jis nustatomas? Kas sudaro Tarybą? (Ar tik rinktieji nariai?). Tarybos rinkimų būdas ir rinkimų taisyklės? Tarybos vidinė struktūra ir darbo taisyklės. Ar Taryba gali pareikšti nepasitikišimą Centro Valdybai ir Garbės Teismui ir kokia balsų dauguma?

4. Kuriam laikui renkama Centro Valdyba? Kada ji savo kadenciją pradeda ir baigia?

5. Kokia apygardų užduotis? Kas dalyvauja apygardų suvažiavimuose? Ar iš viso reikalingos apygardos?

6. Ar apylinkės struktūra palieka kaip dabar, ar ją reikia pakeisti, įvedant apylinkės tarybas, į kurias įeity visi apylinkių valdybų nariai, toje vietoje gyvenantys JAV LB Tarybos nariai, lietuvių parapijų klebonai, lietuvių mokyklų vedėjai, tautinių šokių grupių, chorų, vaidinotojų ratelių ir sporto klubų vadovai, jaunimo organizacijų vadovai (skautų, ateitininkų ir pn.) ir visi vietos organizacijų pirmininkai?

7. Apylinkės valdybos kadencija ir metinio susirinkimo data? Kas turi rinkimuose balsavimo teisę? Apylinkės valdybos dydis ir sudėtis. Apylinkės susirinkimo teisėtumo klausimas. Ar apylinkėse valdyba atstovau-

ROCKFORD, ILL. Aukotojų sąrašas

Vasario 16-tos minėjimas, kuris įvyko vasario 21 d., buvo nepaprastai sėkmingas. Gal visada nors Rockforde buvo. Pasirūmė jį tiek publikos gausumu, tiek surinktomis aukomis. Štai aukotojų sąrašas:

Kazys Pravilionis \$200, Rockfordo Lietuvių Klubas "Perkūnas" \$100, Rockfordo Lietuvių Klubas \$75, A. L. B-nė Rockfordo apylinkė \$50, Dr. Valentinas Ploplys \$50, A. Kapačinskaitė \$25, A. M. ir A. Pocias \$25, Antanas Smatavičius \$25, J. A. Skudai, DeKalb, Ill. \$25, S. A. Tikušiai \$25, S. L. A. 77

field, Michigan 48075. Taip pat kviečiame pasakyti spaudoje. Buvo sąrašyta, kad, galbūt, komisija ruošdama JAV LB įstatų keitimo projektą vasaros metu sušauks visų susirinkusiųjų pasitarimą, kur gyvu žodžiu būtų diskutuojami aukščiau minėti klausimai.

Paruoštas preliminarinis įstatų keitimo projektas bus išsiunčiamas visiems JAV LB Tarybos nariams ir apygardų bei apylinkių pirmininkams, kad jie turėtų pakankamai laiko patys arba drauge su savo valdybomis išstudijuoti ir raštu pareikšti savo nuomones.

Po to įstatų keitimo komisija, turėdama visų nuomones, paruoš galutinį įstatų keitimo projektą ir patiks jį Tarybos suvažiavimui tvirtinti. Tokiu būdu visi Tarybos nariai bus gerai susipažinę su įstatų keitimo projektu, pareikšę raštu savo nuomones ir neturės gaišti brangaus suvažiavimo laiko diskusijoms ir įstatų patvirtinimui.

JAV LB VI-sios Tarybos įstatų komisija: Kestutis Keblys, Algis Rugienius, Nijolė Šlapelytė, Povilas Zumbakis, Vytautas Kutkus.

kuopa \$25, J. V. Kizniai \$20, J. Z. Stankauskai \$20, M. Stankaitienė \$20, J. Stalalius \$20, J. K. M. Salučiai \$15, D. V. Zakarai \$15.

Po \$10 aukoto: J. M. Augučiai, J. Bielskis, J. Rūbels, A. K. Dičiūnai, M. M. Augučiai, A. Gimžianas, L. I. Jarošekai, A. Kapačinskai, Lietuvių Klubo Moterų draugija, C. E. Makauskas, V. Mataitis, J. Milas, J. Petkeliš, A. Pišėkas, K. V. Poliuškaičiai, L. Rementius, K. P. Rutkauskai, P. I. Šernai, R. K. Špokai, J. M. Stružai ir J. Triukšėnis.

Po \$5 aukoto: J. Bacevičius, A. Bartuševičienė, Būbelienė, L. Cepulis, S. M. Čepuliai, B. Daukšis, A. Domeika, K. Jameikienė, E. Kapačinskienė, O. K. Kinkai, V. K. Labunskai, J. O. Palioniai, K. N. Mockai, V. K. Rymai, M. Ruzienė, V. S. Salučiai, J. Šernas, J. A. Skaržinskai, J. Ulinas, E. Merkeliene ir J. Zauka. Kiti aukoto po mažiau.

Aukų iš viso surinkta 1,126.64. Aukos pasiūstos A. L. Tarybos Centrai.

Sirdingas ačiū aukotojams ir darbuotojams.

Rockfordo A. L. Taryba

SKAITYK "NAUJIENAS" = JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIĄS

EKSKURSIJOS I LIETUVĄ

KAINA \$776.00

Išvyksta iš Bostono: BIRŽELIO 3, LIEPOS 14, RUGPILČIO 26.

Lietuvoje šios grupės praleis ne 11 dienų.

Dalyvių skaičius ribotas — NESIVELUOKITE

Dėl smulkesnių žinių ir registracijos kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

390 WEST BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomjonienė

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokojo daugiau kaip SEPTINTUS MILIJONUS dolerių savo apdrausimams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudimą ir ligos pašalą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neteikia pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudimas tikrai ir saugus. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių patikimąusias apdraudas nuo \$100.00 iki \$100,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudimą - Endowment Insurance, kad jaunuoju gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudimą už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA padidina visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuvių KLUBU ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00 metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjų ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausių spausdintų informacijų, įeity parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

POEZIJOS PAVASARIAI

Amžina tautos dvasia,
Laimink mūsų siekį —
Vėl gyvenki mumsyse,
Giesmėje skambėk!

Vincas Jonikas

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apkaisto medžių šakas žirginiams, kaip konfetėmis ir pamažu įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svaioja, juokauja ir verkią poetai, pajėgiami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujieneose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis — Vaišiuonė, ZVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.—

2. Jurgis Baltušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS, Elegijos, giesmės, poemos. Kiseininio formato, 157 psl. \$2.00.

3. Bernardas Brazdionis, DIDŽIOJI KRYŽKELE, Eilėraščiai. 112 psl. Kaina \$1.00.

4. Kazys Bradūnas, SIDABRINĖS KAMANOS. Premijuotas poezijos rinkinys, 95 psl. \$2.00.

5. Butky Juzė, EILĖRAŠČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.

6. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEŠNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.

7. Kleopas Jurgelionis, GLŪDI — LIŪDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00

8. Anatolijus Kairys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.

9. Pranas Kozulis, DULKĖS EŽER. Eilės, 62 psl. \$0.75.

10. Pranas Naujokaitis, AUKSINIAI RAGELIAI. Lyrika, 64 psl. \$2.00.

11. Alf. Rūta — Naktinė BE JAVES. Poezija, 133 psl. \$2.00.

12. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ SVENTĖ. Eiliuoti pasakojimai apie 3 išvietintus lietuvių senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.

13. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių Silelis", vertimas, 42 psl. \$2.00.

14. Balys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.

15. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl., \$3.00.

16. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.

17. Petras Sagatas, ŠAULEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuoti kėrinėliai, 92 psl. \$1.00.

18. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.

19. Eugenijus Grudis, AGUONOS IR SMĖLIS. Eilės, 70 psl., \$1.00.

20. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.

21. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.

22. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.

23. Ursulė Žemaitienė, SUVALKIŲ VESTUVĖS. Su trumpu jų aprašymu ir gausybe dainų. 90 psl. \$2.50.

24. Adomas Jassas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsiųskite į Naujiene raštinę arba užsakyti pastu, pridėdami čekį ar piniginių orderių.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SKAITYK PATS IR PARAGING
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

Where has all the money gone?

It just goes.

You shake your head.

You see it slip out of your hands and you worry.

Instead of worrying, why not do something about your money? Save some. Painlessly.

Join the Payroll Savings Plan where you work.

Your money will add up faster than ever before, because now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds. Now E Bonds pay 5 1/2% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra 1/2%, payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

Get a grip on your money the Payroll Savings way. It's an easy way to see your money grow instead of go.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember: Bonds are a good way to save.

Take stock in America.
Now Bonds pay a bonus at maturity.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The National Endowment for the Arts.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

UŽ LAISVĄ LIETUVI

Tokių pavadinimų kun. M. Valadka iš Scranton, Pa., parašė ir išleido 409 psl. knygą. Daug rūpestingo darbo įdėta. Gausu lietuvių visuomeninės minties raidos istorijai parinkta medžiaga. Knygos autorius pats pasako, kad tai daugelio metų darbas. Ir autorius ilgai svyravo ar leistina tokia knyga? Galop apsisprendė ją spausdinti. O ją parašė vedamas minties, kad "galima prileisti, jog šios knygos kai kurios vietos paragina skaitytąją kitomis akimis pažvelgti į tautinio gyvenimo reikšinius".

Ir autorius nelaukia, kad su jo toje knygoje išdėstytomis mintimis visi sutiks. Bet kaip, anot autoriaus: "Vis tik neabejotinai, jog kiekvienas nuosirdus skaitytojas priims ir suprastų išdėstytas mintis tokia pat atvira širdimi, kaip jos čia buvo parašytos".

Ir tikrai, tos knygos autorius atvira širdimi išdėstė savo mintis. Jau vien dėl to jo nuosirdaus atvirumo toji knyga skaitytina. Ją perskačius gerokai pagaltovinta toji mįslė, kurią kaip autorius sako... "lietuvių tauta turės išspręsti savo tolimiesniu likimu besirūpindama". O toji mįslė tai klerikalizmo dvasios tolydus įsigalėjimas lietuvių tautoje. Autorius yra šalininkas laisvo lietuvių, nepriklausomo nuo bet kurių internacionalų, kad ir bažnytinų. Ir tą savo įžangos žodį autorius baigia: "Kovoje už laisvą lietuvių šį knygą tegu bus tik pradžia ir tam tikra kibirkštis, kuri privals išiebt visuotiną, visus lietuvius apimančią pasiryžimą, suprastį savo būklę, kritiškai įvertinti mūsų tautinio gyvenimo negeroves ir laisvai, nepriklausomai nuo bet kurių svetimų lietuvių širdžių dogmų, kovoje už savo būvį daryti sprendimus".

Toliau seka skyrius, skirtas Jonui Šliūpiui, viso 54 puslapiai. Užvardinta Jono Šliūpo gadyne. Būtų tiksliau ir tikrovi artimesnis to skyrio pavadinimas — J. Šliūpas tautos atgijimo metais, nes Jonas Šliūpas tos gadynės nebuvo kūrėjas, o tik veikė greta kitų Lietuvai atbūndant. Neabejotinai, Jono Šliūpo veikla tarp Amerikos lietuvių buvo žymiai našesnė, svaresnė negu pačioje Lietuvoje. Dalinai teisingai Jonas Šliūpas pavadintas lietuvių mokytoju, bet jį vadu jis netapo, o liko tik audros paukščiū. Tame skyrelyje daug žinių surinkta apie J. Šliūpą ir kaip kas naujo pasakytą.

Autorius savo knygoje suminėjo ir kolchozus. Sakytum, toje knygoje atpasakoti kaip Lietuvoje tvarkomi kolchozai ne vieta. Bet kun. M. Valadka, nušvietęs kolchozų ir kolchozininkų padėti, sugretina ją su R. katalikų parapijų santvarka. Ir gausiais pavyzdžiais, dokumentuota medžiaga kolchozų santvarką sulygina su parapijų tokia pat santvarka. Kaip kolchozininkai yra bebalčiai, neturi teisių kištis į kolchozo vidaus gyvenimą, tokiais esą ir parapijų nariai. Ir jų parapijos turtas, kaip ir kolchozų, nepriklauso jiems, nors už jų sudėtus pinigus tas turtas įsigyjamas. Čia prisimename Chicago lietuvių šv. Kazimiero kapinių likimas. Ir pastebėti: "Šv. Kazimiero kapinių reikalas prilygsta toms kovoms, kurios praėjusio vyko daugelyje lietuvių kolonijų dėl bažnytinio turto nuosavybės". Ir dar autorius

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Dr. Kazys Bobelis šiuo metų vasario 16 dienos minėjimų proga buvo nuvažiavęs į Washingtoną ir matėsi su visa eile kongreso atstovų ir vyriausybės pareigūnų. Pastebėkite matome Dr. Bobelį, besikalbantį su kongreso atstovu Daniel Flood, atstovu rūmuose pasakiusiu turiningą kalbą apie rusų pavergtą Lietuvą.

rius pastebi: "Pagalvokit, bažnyčios, klebonijos, vienuolynai, mokyklos ir kitoki pastatai, juk sudaro daugelio milijonų vertus turtus. Lietuviai viską atliko, bet jie čia neturi jokio balso, jie lieka beteisiai. Jie priversti klausyti įsakymų ir tenkintis vargšo kolchozininko baudžiaviška būkle" (Psl. 133).

Pasaulio Lietuvių žinyne apskaičiuota, kad 1953 m. 59 vien lietuvių parapijų turtas buvo vertas \$13,448,600.

Ir tai galvoje turėdamas, autorius psl. 157 klausia: "M. K. Čiurlionis Jūros sonatoje vaizduoja milžinišką užlūžtančią bangą, po kuria matosi maži laiveliai. Vienas iš tų laivelėlių yra Lietuva, ant kurios jau tryška ledinis vanduo. Ar tasai laivelis išlaikys?"

Psl. 188 sk. Lietuvos vyskupo direktivos, autorius sumini 1952 m. iš tų direktivų štai ką: "Lietuvos katalikai sieks, kad Lietuvoje būtų leidžiama tik mokslinis katalikų tikėjimo tiesių ir doros dėsnių vertinimas, kad tikėjimą ir dorą liečiant klausimai, nebūtų viešų diskusijų spaudoje, susirinkimuose ir parlamente objektu".

Čia prisimintina, kad Lietuvos St. Seime ir kituose seimuose būta visokeriopų ginčų, o taip pat spaudoje. St. Seimo priimta Lietuvos konstitucija buvo demokratijos pradai pagrįsta, nors bažnyčia nebuvo atskirta nuo valstybės reikalų.

Taigi direktivos direktivomis pasilieka, o gyvenimas ejo ir eina savo keliu. Be to, ir anais metais Lietuvoje veikė laisvamanių judėjimas. Paskutiniaisiais Lietuvos nepriklausomybės metais veikė apie 120 to sąjūdžio sąjungos įkurių ir būta tų skyrių atstovų suvažiavimų. Tai buvo ir tada Lietuvoje kas kovojo už laisvą lietuvi.

Autorius kritiškai atsiliepia apie istorikus ir filosofus Z. Ivinskį, J. Jakštą, Gravrogką, J. Girnį, Maceiną ir kitus.

Jis čia primena dr. J. Girniaus teigimą būk marksizmas siekia visiško religijos sunaikinimo. Čia kun. M. Valadka pastebi:

"Taip, marksizmo ideologijoje ir praktikoje antireliginis pradas pastebimas. Bet jis reiškiasi kai kuriuose kraštuose, bet toli gražu ne visuotinai. Tai priklauso nuo paties krašto, kur marksizmo ideologija politinėje plotmėje daro įtakos, kultūrinio lygio ir nuo ten tarpstančių tradicijų. Girnius ir čia apsimeta nieko neįmanančiu" pilypu iš kanapių". Tegaliama patikėti, kad Girnius netyrinėję šiandien

nių politinių reikšinių, kad jis nežinotų kas dedasi garbingose Europos valstybėse. Juk jam pačiam jokia naujiena, kad Skandinavijos valstybėse jau ilgus dešimtmečius politiniame gyvenime vadovaujamosiose pozicijose yra marksistai socialdemokratai".

Visų čia neatpasakosi toje knygoje kun. M. Valadkos išbarstyti idomių minčių ir jo savotiškų susisielojimų dėl lietuvių tautoje įsigalėjusio ir tebeįsigaliojimo klerikalizmo. Autorius vienodomis akimis žiūri į visą katalikų politinį judėjimą ir nepastebi skirtumų. O štai su atsidarimu Lietuvoje krikščionių demokratų junginio, klerikalizmo sąjūdis gerokai palūžo. Tarp vieno ir kitų politikuojančių katalikų tas skirtumas pastebimas ir tarp užsienyje gyvenančių lietuvių katalikų. Jis labai išryškėjo St. Seimo 1920 m. birželio 23 d. posėdyje. Naujai sudarytos vyriausybės pirmininkui K. Griniui perskačius deklaraciją, ta proga pasisakė visos St. Seimo frakcijos. LSDP vardu kalbėjo St. Kairys. Jis griežtai pasisakė prieš klerikalus. Krikščionys demokratams pasijuto įžeisti ir sukėlė triukšmą, reikalaujanti St. Kairio kalbą nutraukti. Bet jį tai buvo ramiai atsiliepta, kad St. Kairys kalbėję apie klerikalus, bet ne apie krikščionis demokratus, ir St. Kairiui buvo leista toliau kalbėti — krikščionys demokratai nurimo. Taigi ir St. Seime jau buvo pastebėtas tas esamas lūžis tarp katalikų politinio sąjūdžio.

Skyrelyje Lietuviškojo gyvenimo kasdienybės (p. 294) autorius sumini mūsų bendrinius sąjūdžius ir čia autorius įžiūri, kad juose klerikalizmo įtaka įsigalėjusi. Bet juk tie visi sąjūdžiai yra sudaryti koalicijos pagrindais vienas didžiajam ir pagrindiniam tikslui — atstatyti Lietuvos valstybinį gyvenimą

demokratiniais pagrindais. Yra visų bendras reikalas ir kultūringa tauta turi to siekti bendromis pajėgomis, o jau valstybiniam gyvenime savaime aišku prasidės tarp politinių grupių varžytinės. Jos būtinos ir įvairiais požiūriais visokeriopai krašto pažangai naudingos.

Autorius būkštuoja dėl Vatikano politikos. Kas gali įvykti, jei Vatikanas susitars su Kremliu varovais? Tada kokioje padėtyje atsiders R. Katalikų bažnyčia Lietuvoje? Ji turi būti Vatikani klusni. Klausimas vietoje, o kaip jis praktiškai bus išsprendžiamas, tai patirsime ateityje...

Štai ku. M. Valadkos tos knygos paskutinieji žodžiai:

"Štai kodėl tie patriotai lietuviai, kurie giliai nuosirdžiai dirba savo tėvynei, privalo jausti didelę atsakomybę dėl mūsų šalies išlaisvinimo darbo. Tie sluoksniai, kurie yra priversti klausytis ir pasiduoti svetimam įtakai, tarnauti ne savo tautai, bet internacionaliniams Romos reikalams, gali sulaukti laikų, kada jiems bus pasakyta "veto". Štai kodėl jie tautiniame darbe geriausiai atveju gali būti tik kaip sako V. Kudirka, talkininkais. laikino pobūdžio bendrakeleiviams vargingoje kovoje dėl Lietuvos ateities".

Reikia tikėti savo tauta, kad lemtingoje valandoje, kaip praėjusio, ji suras išeitį.

Visos idėjos yra geros iki į jas nepradedama akiai įtikėti. Bet reikia išmokyti pakantos, priprasti gerbti ir tuos, kurie kitaip tiki, — gerbti taip, kaip gerbi savus įsitikinimus, ir visada ir visur reikia ginti žodžio spaudos laisvę.

Kun. M. Valadkos knygoje Už Laisvą Lietuvį daug pasakyta to, kas kitą nedasakytą arba pamiršta.

Tos knygos didysis trūkumas, tai nebuvimas jos turinio bei vardyno. J. Vlks.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimėjimus nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Įsteigta 1923 metais Tel. 421-3070
Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Jau išėjo seniai laukta

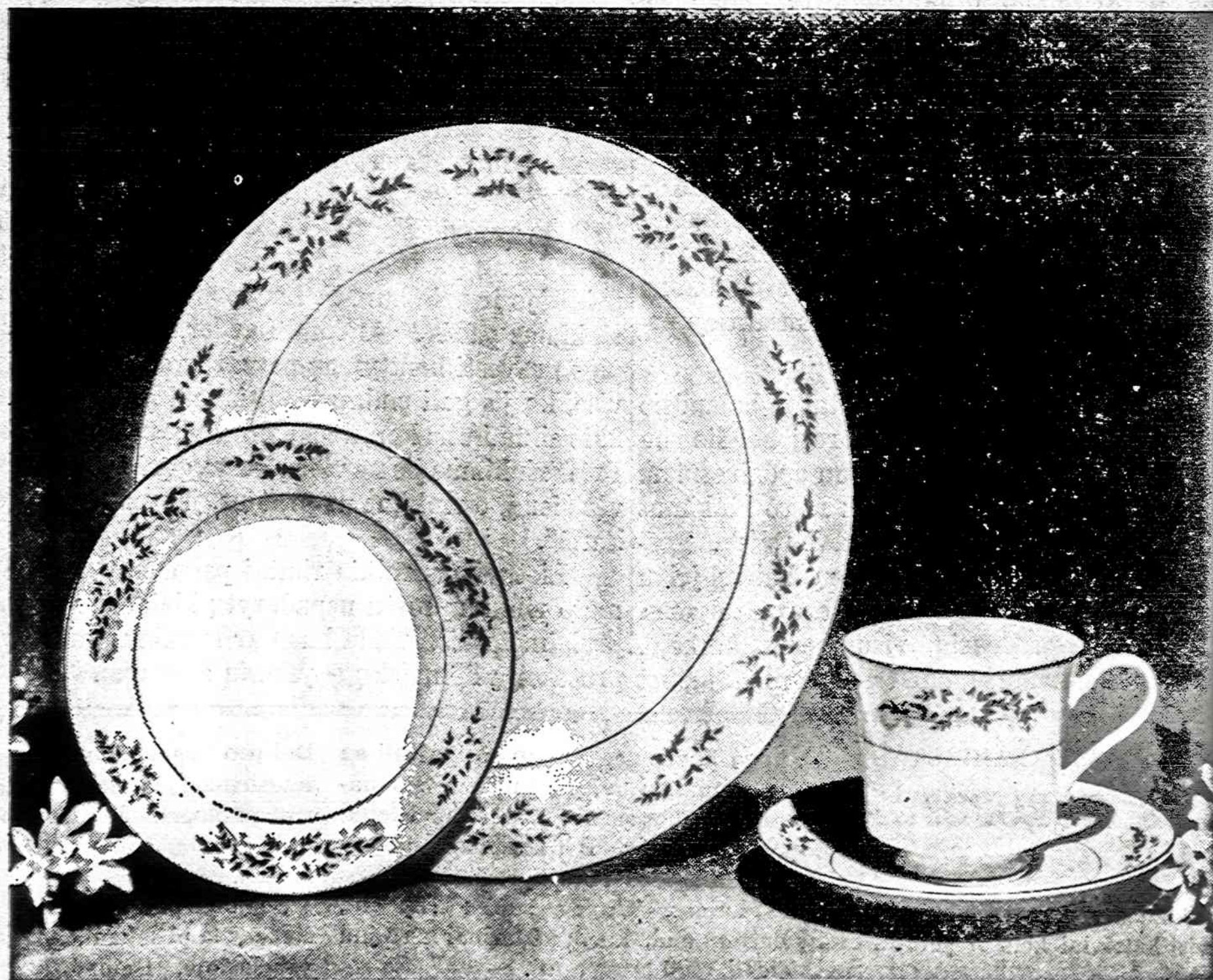
Juozės Vaičiūnienės knyga TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

FREE FINE CHINA TO SAVERS

HIGHEST INTEREST PAID ON SAVINGS

5%

PER ANNUM ON PASSBOOK SAVINGS

INTEREST PAID QUARTERLY

Duodame dovaną 4 gabalų stalo indų komplektą, International Silver Co. gamybos, atidariusiam naują \$100.00 taupymo sąskaitą arba tokią sumą įnešusiam į pas mus esamą taupymo sąskaitą. Po to, su kiekvienu \$25.00 ar didesniu indėliu Jūs galėsite nusipirkti tokį pat 4 gabalų komplektą tik už \$2.95 — mažą krautuvių kainos dalį. Turime ir daugiau komplekto priedų už nedidelę kainą. Tie puikūs indai yra tikras bet kurio stalo papuošalas ir prideda malonumo kiekvienam valgiui. Mes kviečiame Jus pasinaudoti šiuo pasiūlymu ir dar šiandien atsiimti dovaną.

Tik vienas komplektas veltui duodamas sąskaitai šios programos metu.

UNION FEDERAL SAVINGS
3430 S. HALSTED ST. • CHICAGO 60608 • PHONE 523-2800

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
in Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months; Canada \$20.00 per year; other countries \$21.00 per year.

10 cents per copy. 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestuose:
metams \$20.00
pusiui metų \$11.00
trims mėnesiams \$6.00
vienam mėnesiui \$2.00

Kitose JAV vietose:
metams \$18.00
pusiui metų \$10.00

Čikagiečiams reikia rimtai pagalvoti

Chicago lietuviams šią savaitę reikia rimtai pagalvoti, už ką atiduoti savo balsą antradienio, bal. 6 d., mero rinkimų metu. Yra du kandidatai: demokratų partijos kandidatas Richard J. Daley, dabartinis Chicago meras, ir Ricard E. Friedman, respublikonų partijos kandidatas.

Amerika yra didžiųjų laisvųjų kraštas, o Chicago yra didžiųjų laisvųjų miestas. Amerikoje kiekvienas pilietis turi teisę atiduoti savo balsą už tą kandidatą, kuris jam atrodo tinkamiausias ir geriausias. Kiekvienas balsuotojas čia turi progos susipažinti su pačiu kandidatu, patirti jo veiklos programą ir pasirinkti tokį, kuris jam atrodo pats geriausias. Diktatūrinuose kraštuose tokio pasirinkimo nėra. Ten taip pat skelbiami rinkimai, bet jų "rinkimų" metu balsuotojas nieko pasirinkti negali. "Proletariato diktatūros" valdomuose kraštuose yra tik vienas sąrašas ir "renkamoms" pareigoms yra tik vienas kandidatas, kurį parenka valdanti komunistų partija. Tai tik pasityčiojimas iš rinkimų.

Lietuviai, dešimtmečius nešę įvairias priespaudas, yra linkę prie demokratų. Senos Amerikos ir Chicago lietuvų kolonijos balsuodavo už demokratą, bet naujai atvažiavusių lietuvų tarpe atsiranda ir respublikonų partijos šalininkų. Respublikonų lietuvų tarpe žymiai mažiau, bet ir jie laisvai veikia, organizuojasi ir stengiasi mažinti esamas kasdieninio gyvenimo negeroves.

Amerikoje rinkimai yra laisvi, niekas negali balsuoti jo priversti vienaip ar kitaip balsuoti. Jis balsuoja laisvai, pasirenka tokį kandidatą, koks jam labiausiai patinka. Rinkiminė jo teisė yra garantuota ir apsaugota. Niekas negali žmogaus bausti už vienokio ar kitokio kandidato pasirinkimą. Dažniausiai demokratai balsuoja už demokratų kandidatus, respublikonai už respublikonų kandidatus, o jokiai politinei partijai nepriklausantieji pasirenka tokius, kurie jiems atrodo geriausi.

Jeigu viskas būtų vystęsi normaliai, tai ir balandžio dienos rinkimai būtų praėję pagal seną įprotį, bet šie rinkimai šiek tiek skiriasi iš kitų. Kiekvienam apdairesniam miesto gyventojui aišku, kad artėjančius mero rinkimus laimės dabartinis Chicago meras Richard J. Daley. Respublikonai būtų galėję surinkti didoką balsų skaičių, jeigu jie būtų parinkę tinkamesnį kandidatą mero pareigoms. Respublikonų tarpe yra patyrusių visuomenės veikėjų, gerų ir teisingų administratorių, labai gerų kalbėtojų, bet

O PASINAS TAIP IR LIKO...

Didelės padėkos verti Chicagoje M. ir A. Rudžiai suorganizavę ir savo privačiais darbu ir finansiniais ištekliais išlaikę radijo forumą. Jame kas šeštadienį girdime įvairiais aktualiais mūsų lietuviškojo gyvenimo klausimais gyvą žodį, kuris yra tariamas jų pačių, ar tam reikalui jų pakviestų iškilsnių mūsų visuomenės asmenų, bei įtakingesnių svetimų tačių. Bet pasinaudojant to paties forumo programą girdėtais žodžiais reikia pasakyti, kad labai gaila, kai ten pakviesti asmenys kuriuo nors klausimu painformuoti tos programos besiklausančią visuomenę, kartais neišvengiam kam nors "neįsąmonė".

Taip, pvz., š. m. sausio 2-ą d. forumo programa Rudžių buvo paskirta Liet. Operos įkūrimo 50 m. sukakčiai paminėti, ir jos nueito kelio apžvalgai.

kažkodėl Chicago mero pareigoms jie parinko patyrimo neturintį ir mažai žinomą biznierių Friedmaną.

Respublikonų partijos kandidatui Chicagoje nėra jokios vilties laimėti, nes patys respublikonai savo partijos kandidato neremia. Stambesnieji respublikonai biznieriariai remia demokratų kandidatą Richard J. Daley, o respublikonų kontroliuojama didžioji spauda taip pat pasisakė už merą Daley. Jeigu Friedmanas būtų sugebėjęs praversti gyvą rinkiminę kampaniją, jeigu jis iš anksto būtų paruošęs visiems suprantamą ir gyventojų daugumai priimtina veiklos programą, tai jis dar būtų galėjęs surinkti daugiau balsų, bet jis to nepajėgė padaryti. Pasivaikščiojimai keliais Western gatvės blokais ir pirmos džiudo pamokos neįtikino didmiesčio gyventojų, kad jis sugebėtų tas gatves padaryti saugesnėmis.

Didelė Chicago miesto respublikonų dalis balsuos už demokratą Daley. Respublikonai lietuviai taip pat balsuos už demokratą Daley. Jie ir toliau pasiliks respublikonais, bet jie nepatenkinti partijos parinktu kandidatu didmiesčio pareigoms. Koks išskaičiavimas lietuviams balsuoti už kandidatą, kuris pralaimės? Lietuvių tarpe yra keli žmonės, kurie Friedmaną buvo net pasikvietę į parapijos svetainę, bet kokia nauda atiduoti balsą beprasmiškai?

Kad lietuviai yra nepatenkinti kai kuriais Chicago miesto administracijos dalykais, kad didmiesčio nėra reikalingo saugumo, kad lietuvių apgyventose apylinkėse atsiranda ramybės ir tvarkos ardytojų, tai lietuviai jau ne vieną kartą pareiškė. Niekam ne paslaptis, kad lietuviai prisidėjo ir prie kun. F. Lawlor išrinkimo. Bet ar tas išrinkimas padės? Ar kun. Lawlor, būdamas mažumoj parėjęs praversti bent vieną patvarkymą miesto taryboje? Iš viso, ką jis gali padaryti? Jis gali gražiai pakalbėti, bet kai reikia imtis konkrečių žingsnių, tai jau kitas reikalas. Prieš rinkimus jis ne vieną kartą gyrėsi apie Ashland gatvės sieną, o rinkimams praėjus, jis pats tą sieną "pralaužė".

Lietuviams reikia rimtai pagalvoti, kad ateinančių mero rinkimų metu nepadarytų klaidos ir nepasiklystų su pralaimėtojų. Tada bus dar sunkiau gauti reikalingą protekciją lietuviškų apylinkių apsaugai.

kad Chicago L-vių Opera jų nepajungė į savo tarpą, — nepasinaudojo tais žiniomis ir patyrimą turinčiais žmonėmis. Tegu būna man atleista, jei aš klaidingai supratau tą priekaištą, suprasdamas jį kaip kaltinimą Chicago L-vių Operos kolektyvui už ignoravimą čia atsiradusių Lietuvos Operos menininkų.

Chicago Lietuvos Operai gimstant, o kai kurį laiką ir jos kūdikystės dienose, man to kolektyvo tarpe teko būti, tai dalis to kaltinimo tenka ir man. Ir tas kaltinimas įlindo kaip pasinas ne tik man, bet ir visam, su tokia meile ir pasišventimu dirbančiam, Chicago Lietuvos Operos kolektyvui pačiam širdin. Niekam iki šiol tos skaudžios skriaudos minėtam kolektyvui neatitaisius, mėginasi už tą "pasiną" iškrapstyti, bei faktais ir pavardėmis įrodyti, kiek Adomaitienė teisė.

Pirmiausia norėčiau mielą jaunų dienų kolegę Adomaitienę paklausti, kodėl taip žinomis ir patyrimu ginkluoti Lietuvos Operos menininkai eilę metų sėdėjo rankas sudėję ir ne piršto nepajudindami laukė, kad čia kas nors panašaus atsirastų? Ir tai, ką padarė Chicago idealistai — mėgėjai, operos mylėtojai, neturėdami nė žinių, — ne patyrimo? Negi tie, tam tikra prasme, bemoksliai operos mylėtojai turėjo nurodyti, ką turi daryti profesionalai menininkai? Bet geriau tegu kalba faktai, kurie pasakys, ar buvo vengta pasinaudoti profesionalais, Lietuvos Operos menininkais. Štai jų visa eilė, kurie Chicago Lietuvos Operon kviečiami atsisakė, kurie savo žiniomis pasidalino — savo duoklę atidavė, ir kurie dar ir šandien tebedada jai išlaikyti.

1. Dar Chicago Lietuvos Operos kūdikystės dienose laisvą kreipiausi į P. Nauragį padainuoti Operose "Rigoletto" ar "Faust". Deja, Nauragis atsisakė, tiesa, dėl gana rimtų priežasčių. Jo atsisakymo laisvą tebeturiu.

2. Chicago tada ir dabar tebegyvena A. Sprindys, mano asmeniškai kviečiamas, atsisakė taip pat.

3. Pati Chicago Lietuvos Operai priekaištautoja S. Adomaitienė kviečiama dainuoti operoje "Faust" sutiko, ir jos pavardei jau esant pastatymo programoj įrašyti, staiga dainuoti atsisakė. Tai sudarė operos vadovybei tam tikrą nepatogumų ir papildomų rūpesčių.

4. St. Liepa iš Bostono jau buvo atvažiavęs į paskutinį

Indijos kaime yra įvairių prietarų. Po kaimus vaikščioja specialūs muzikantai, kurie savo bambukine arfa "išbaido" vabzdžius kenkėjus. Jei kartu su juo muzika dar šoka jaunos mergaitės, tai indai, tiki, vabzdžių taisyklės tikrai nebus.

sių repetitijas, bet staiga apsigalvojo nedainuoti ir iš Chicago dingo. Pagal susitarimą turėjo dainuoti operoje "Pajacai".

5. Chicago Lietuvos Operos pastatymuose dainavo buv. Lietuvos Operos sol. J. Augaitytė, A. Kalvaitytė, J. Kristolaitytė ir S. Valiukienė.

6. Operų pastatymams baletu šokėjus suorganizuodavo ir juos paruošdavo Liet. Valst. Operos baletu artistas S. Velbas.

7. Lz. Motekaitienė, St. Santvaras ir A. Kutkus darė operom "Dana" (ji buvo Chicagoje pastatyta) su St. Santvaro libretu ir J. Gaidelio muzika taip pat sukurta žmonių su žiniomis ir patyrimu.

8. Nors ir trumpai, bet nuosirdžiai su šiuo kolektyvu dirbo taip pat Vilniaus Operos dirigentas, kompoz. J. Kačinskas. Man asmeniškai jį Bostone vėliau aplankius, jis labai šiltais žodžiais prisiminė Chicago Lietuvos Operos kolektyvą, pareikšdamas, kad tai stebinančio pasiryžimo ir ištvermės sambūris, su kuriuo jam, esą, buvo malonu dirbti.

9. Pastatymų režisieriniame darbe nepaprastai daug širdies, o ypač kantrybės įdėjo (dirbusių eile) Kaz. Oželis, B. Pūkelevičiūtė ir P. Maželis.

10. Manau, kad negreita pamiršim čia praeitais metais operos "La Forza del Destino" paruošimui vadovavęs ir jai dirigavęs iškiliausią Lietuvos Operos dirigentą Vyta. Marijoną.

Gi visam tam, kas aukščiau pasakytą, padedant tašką, nega-

lima nepaminti čia A. Kučiūno, kuris su vienu metų pertrauka tebedavovauja kaip dirigentas Chicago Lietuvos Operai nuo pat pirmojo pastatymo.

Tad, turint galvoj Chicago Lietuvos Operos amžį, atliktų darbų apimtį ir visas kitas čia neįmanomas išvardinti aplinkybes, kyla klausimas, kokias dar stebuklingom žiniom ir patyrimu apdovanotais asmenimis buvo galima Chicago Lietuvos Operai pasinaudoti, kad apsimaitintų trauksiančiais laimėjimais, ar bent priekaištų išvengtų? Pagaliau, tarpe jų su žiniomis ir patyrimu buvo visokių. Dalis iš jų, tiesa, turėjo žinių ir patyrimo, tik ne visi turėjo noro, o kai kurie jau ir sveikatos neturėjo. Kiti, kad ir turėjo žinių bei sveikatos išteklių, bet patyrimą turėjo mažesnę, negu eilę metų tebedainuotą Chicago Lietuvos Operą.

Jei dar prisiminsime ir tai, kad Chicagoškės operos dėka čia išaugo eilė naujų dainininkų, kurie gal ir ne visi būtų turėję laimės su čia atliktais vaidmenimis išplaukti į svetimą sceną, tai susijaudinę turėsimę prisipažinti, kad šis idealistų kolektyvas tikrai nėra užsitarėvas jam padarytų priekaištų. Priešingai. Jam priklauso mūsų visų, — net "žinių ir patyrimo" turinčių — didelė padėka ir pagalba, bei parama, nes tas kolektyvas parodė ir tebedaro, ką gali padaryti tikroji meilė.

Sukaktuvinis 50 Metų Lietuvos Valstybinės Operos jubilėjus buvo ir praėjo. O asmeniskumais atplūsoję priekaištingas "pasinas" taip ir paliko širdy užliūžęs.

Vladas Baltrušaitis

JUOZAS KARIBUTAS

85 DIENOS EUROPOJE

21

Trumpėja valandos ir čia pat jau Paryžius. Sujuda visi keleiviai kelti ir judinti savo čemodanus.

Stotis didelė ir pripildyta keleivių. Iš kur jų tiek daug? Iš viso atrodo, kad per tirštai apgyventa Europa. O gal tik sezono metu jų tiek daug važiuoja ir vis ten, kur ir aš važiuoju. Juokas iš tokio galvojimo ima ir prisimenu vieną ruselį, kuris New Yorke man sakė, kad mašinų Amerikoje nėra tiek daug, bet tik propagandos sumetimais visos suvažiuoja į New Yorką tada, kai rusų paroda vyksta, arba koks nors suvažiuojimas.

Paryžiuje gauti viešbutį tikrai nėra lengva. Brangu, bet ir tų brangiųjų nėra. Pagaliau Medalinėje susirandau gūžtą, kurioje išbuva penkias dienas.

Pasivažgęs po centrinę Paryžiaus dalį kiek nusivyliau.

Paryžių įsivaždavau visai kitokią, negu iš tiesų yra. Vaizdavosi ji man labai elegantišką, labai puošnią miestą. Bet, beje, pirmi įspūdžiai sugriovė vaizdą. Dažnai taip atsitinka, kad tenka nusivilti tikrove. Iš kitos pusės, pirmieji įspūdžiai gali būti klaidingi. Todėl ir aš nutariau nedaryti galutinio sprendimo, pasikliaudamas vien tik pirmaisiais įspūdžiais.

Antrą dieną po atvykimo aš nutariau,

kiek buvo įmanoma, arčiau susipažinti su miestu. Nepasakysiu, kad miesto išplanavimas mane būtų sužavėjęs. Nelabai tepatiko ir pati tvarka. Bet kas mane labiausiai nustebino — tai nepaprastai aukštos maisto kainos. Tiesiog sunku suprasti, kaip darbininkai, kurių uždarbiai nėra jau taip dideli, gali pragyventi.

Neturėdamas iš anksto nustatytą planą, taip sakant, laisvai klaidžiojau po miestą, visiškai netikėtai priejau Operos rūmus. Iš lauko atrodė labai gražūs: juos puoselė garsėjęs kompozitorių statulos. Gaila, kad į vidų negalėjau įeiti, nes rūmai buvo uždaryti.

Kaip ir kituose pietiniuose kraštuose, taip ir Paryžiuje prie šilagatvių pristatyta statulų ir kėdžių, kad praeiviai galėtų ten atsistoti ir užkandžauti. Turiu pasakyti, kad tai labai gadinga vaizdą. Be to nelabai ir higieniška, nes ne tik daug dulkių, bet ir musių spiečiai.

Jeį Eifelio bokštą nesikelsi, tai nematysi Paryžiaus. Taip juokauja paryžiečiai. Ir neveltui. Jei kas Paryžių aplanko, bet aplenkia Eifelio bokštą, tas iš tiesų daug nustoja ir išsiveža nepilną vaizdą apie miestą.

Pasitaikė šaltoka ir vėjuota diena, kai nuvykau prie Eifelio bokšto. Vykau tramvajum, kuris nuveža į parką ir sustoja prie pat bokšto. Parkas tvarkingai prižiūrimas. Fontanai, suolai publikai susėsti. Kitoje bokšto pusėje nedidelis priūdas, kurio paviršiuje matosi daug vandens lėlių.

Dėl oro nepalankaus oro nedaug žmonių tesusirinko. Iš pirmo žvilgsnio bokštas atrodo įspūdingai. Prie bokšto jau stovėjo nedidelė eilė žmonių, norinčių įsikelti į bokštą.

Suėjome į keltuvą, kuris ėmė judėti. Pasiekęs, taip sakant, pirmąją stotį, keltuvas sustojo. Išėjome pasidairyti. Čia yra restoranai ir suvenyrų krautuvės. Visur geležimis aptverta, kad koks durnelis nebandytų be keltuvo nusileisti, atseit, nušokti žemyn.

Kiekviena aukšte leidžiama iš keltuvo išeiti ir stebėti Paryžių iš aukštumos. Kai įsikėlėme į paskutinį aukštą, tai čia galėjome ilgai pasilikti ir žiūrėti į Paryžių bei jo aplinką. Miestas atrodė lyg koks žaliuojantis sodas, kuriame suikia lakštingalos bei čiulba visokie kiti margaplunksniai paukščiai. Gaila, kad pasitaikė itin šaltas oras, tad ilgai pasilikti tame aukšte buvo neįmanoma. O iš Eifelio bokšto Paryžiaus panorama tikrai žavėtina.

Labai graži ir įspūdinga Notre Dame katedra. Tiek daug apie ją buvau girdėjęs bei skaitęs aprašymų apie ją. Bet mane ir čia lydojo nesėkmė: katedros vidus buvo remontuojamas, visokiais žėgliais apstatytas. Ne visur tada buvo galima vaikščioti.

Iš kitų Paryžiaus įžymiųjų gal pirmąją Luvro muziejus, kur yra sukranta neįkainuojamų meno vertybių. Jis gausiai yra turistų lankomas. Jį supa puikus parkas su aikštimis. Buvo Prancūzijos karalių rūmai, dabar paversti muziejum, yra

vienas įžymiausių architektūros paminklų. Muziejaus vertybių branduolį sudaro buvusių karalių turtai. Rinkiniai buvo papildyti iš bažnyčių atimtomis brangenybėmis ir Napoleono iš užgrobtų kraštų pagrobtais meno turtais. Muziejus turi keletą skyrių ir yra iš pačių žymiausių pasaulyje

VERSALIS

Iš Paryžiaus mažas traukinėlis eina į Versalį kas valandą. Kelionė neilga, vos keturiasdešimt minučių trunka. Tai pargarsėjusi vietovė, kuri yra suvaidinusi istorijoje labai svarbų vaidmenį. Juk ten ne kartą buvo susirinkę įvairių kraštų diplomatai bei sprendė vienos ar kitos valstybės likimą. Šiame šimtmetyje Versalis gal labiausiai pagarsėjo po pirmojo pasaulinio karo. Ten juk buvo pasirašyta vadinamoji Versalio sutartis, kuri pakeitė Europos žemėlapi ir kuri gal daug prisidėjo prie Hitlerio ir nacių įsigalėjimo Vokietijoje.

Važiuodamas į Versalį, susipažinau su vienu studentu iš Ispanijos. Patyriau, kad jis studijuoja Paryžiuje, Sorbonos universitete. Kadangi studijuojas meną, tai ir lankąs įvairius muziejus, senas bažnyčias bei katedras. Sužinojęs, kad lankiausi Ispanijoje ir kad į Versalį pirmą kartą važiuoju, jis tuoj pasiūlė būti mano vadu. Žinoma, aš mielai noru tą pasiūlymą priėmiau.

Kai išlipome iš traukinėlio, studentas pasiūlė pirmiausia aplankyti netoli esančią bažnyčią, kurioje esą daug senų meno kū-

rinų. Bažnyčia esanti tūkstantmetinė, o joje išaugoti meno kūriniai esą dar senesni.

Kai nuvykome į tą bažnyčią, aš įsitikinau, kad mano vadas yra gerai susipažinęs su meno kūrinių. Įsitikinau taip pat, kad bažnyčia yra labai sena. Apžiūrėjome meno turtus. Aš bandžiau užsirašyti vado aiškinimus (jie buvo labai įdomūs), bet tie užrašai pasimetė. Labiausiai man gaila to paslaugaus studento adreso, kuris pražuvo kartu su užrašais.

Palikę gražiąją bažnytelę, pasukome į pačią Versalio širdį, karalių rūmus, kur buvo pasirašyta garsioji Versalio sutartis, menamai užtikrinanti žmonijai taiką.

Priešais rūmus akmenimis grįstas didelis kiemas. Į pačius rūmus įleidžiama per dešinę pusę ir išeinama per kairę. Susimokėjęs už bilietą, patenkį į garsiuosius rūmus, kur meno galerijos ir vertybės labai sunkiai aprašomos, ir dar sunkiau nebuvusiam įsivaizduoti.

Atsimenu, kaip Kaune valstybės teatre vaidinant Binkio "Atžalyną" į klausimą, ką jūs čia kalbėjote, aktorė (Lietuvaitė) savo vaikišku balsu atsakė: "Apie Mariją Antonetę".

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

"NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Resid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

Telefonai: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį 1-7 val.,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, trečiadienį
ir sekmadienį, ofisas uždarytas.

Dr. Ant. Rudoko kabinetas perėmė
optometristas.

DR. EDMUND E. CIARA
2707 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.,
1-4, 1-8, antradienį, penktadienį, 10-4, ir
sekmadienį, 10-2 val.

DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti iki 3-0001.

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Trečiadienį, uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Resid. telefonai: GARDen 3-7278

Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį ir penktadienį, nuo
2 iki 8 v. p.; antradienį, ir ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sekmadienį
nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJĄ
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 2-4 ir 6-8 val. vak. Sėkmadieniais
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Resid. telefonai: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonais GI 8-6195

NAUJENAS
IR TIKRŲ SKILTIS
Lietuviai taip pat perka ir parduoda
ir progos sužinoti tikrai per
NAUJENAS

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bap-
dai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

R. MINER, Naprapath
3150 S. Halsted St., Chicago, ILL. 60608
Antr., ketv. ir seštadienį. Tel. 842-1806
7101 W. Hartford, Bridgeview, ILL.
Pirm., trečiadienį ir penktadienį. Tel. 425-3050
Val. nuo 10 ryto iki 8 v. vak.
Manipuliacijomis sumažina fizinius
skausmus ir nervų netvarką.

GRADINSKAS
VOKIŠKAS
AM-FM RADIJAS
TIK \$45.00
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna aprausta
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

SOPHIE BARCUS
RADIO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
11-12 val. ryto. Seštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.,
CHICAGO, ILL. 60629

KELIONES Į LIETUVĄ
IR IŠ LIETUVOS

Jeigu šiais 1971 metais rengiate
važiuoti į Lietuvą arba išvykti iš
Lietuvos savo gimines, tai jau metas
iš anksto užsisakyti vietas, nes vėliau
jų tikrai pritrūks.

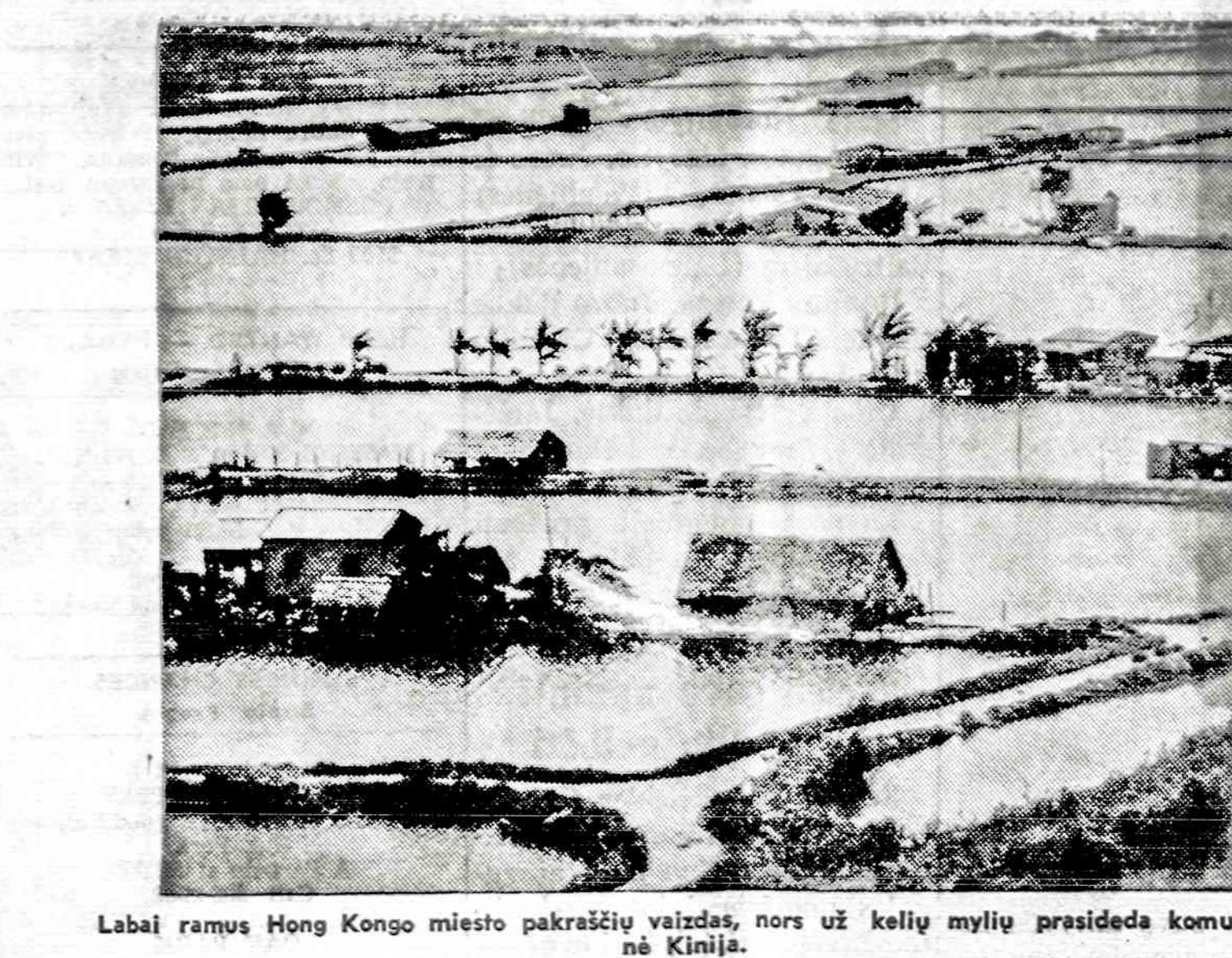
Vladas Rasciauskas pirmas pradėjo
organizuoti keliones į Lietuvą ir jau
nuvežė virš 20 grupių. Ateinančią va-
sarą jis organizuoja net 8 ekskursijas.
Ji vadovaujamoje įstaigoje dabar dir-
ba dvi lietuvaitės — Josephine Mile-
ritis ir Laima Lunekienė. Visais ke-
lionės reikalais kreipkitės į
WALTER RASK - RASCIAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

"NAUJENAS" SKAITO VISI
SROVIŲ ŽMONES: DARBININ-
KAI, BIZNIERIAI, PROFESIO-
NALAI, DVASININKAI, VALS-
TYBININKAI, MOKSLININKAI
JIE ŽINO, KAD "NAUJENOS"
PADUODA TEISINGIAUSIAS
ŽINIAS IR GERIAUSIUS
RASTUS.

Every year we fail
to educate thousands
of potentially
successful citizens
because they're
mentally retarded.

And we're supposed to
be so smart.
Do something. A free booklet
will tell you how you can help.

Write: The President's Committee
on Mental Retardation,
Washington, D. C. 20001.
Name _____
Address _____
City _____
State _____ Zip Code _____
Published as a public service in co-
operation with The Advertising Council.
AD MAT NO. MR-41-67
(1 column x 55 lines)

Labai ramus Hong Kongo miesto pakraščio vaizdas, nors už kelių mylių prasideda komunistų
nė Kinija.

STASYS ŠURKUS

PENSININKAMS PAPIGINTŲ BUTŲ KOLONIJA STATOMA SAN JOSE, CAL.

SAN JOSE, Kalifornija. — Kokia tai bendrovė pasiryžę pa-
statyti San Jose mažų pajamų ir
virš 62 metų amžiaus asmenims
(pensioninkams) gyventi butų
koloniją. Numatyta: 60 butelių
su virtuve tame pat kambary
(studij), 108 butai su 1 miega-
muoju ir 42 — su 2 miega-
maisiais.

Oficialioji (b-vės, vadinama
rinkos) nuoma yra tokia: už stu-
dio — 118 dol., su 1 miegamuoju
— 145 dol. ir dviejų mieg. —
168 dol. Jei kas nori nuomoti ir
mokėti b-vės kainomis, tai ne-
bevaržoma nei turto nei pajamų
atžvilgiais, o vien tik am-
žius — ne mažiau 62 metų.
Nuomų minimumas: 35.40 dol.
už kambarį su virtuve jame,
43.50 dol. už butą su 1 miega-
muoju ir 50.40 dol. už butą su
dviem miegamaisiais, tačiau, no-
rintieji pasinaudoti nuomos su-
mažinimu (minimumu) negali
turėti daugiau kaip 5,000 dol.
sumai turto ir metinių pajamų
ne daugiau kaip 3,750 dol. vien-
nam asmeniui, dviem — 4,250
dol. ir t. t.

Nuomų sumažinimas nelygus,
priklauso nuo pajamų. Pav.: prie
160 dol. pensijos ir 5,000 dol.
banke tektų mokėti už "studio"
butelį 47 dol., o už butą su at-
skiru miegamuoju — 58 dol., o
likusius iki "oficialiosios" tai
b-vei primokėtų valdžia (iš su-
renkamų takų).

Nuomų dydis (pagal pajamas)
atrodo neblogai, tik kad toji ko-
lonija kuriama miesto pakraštyje,
netoli kalnų atšlaitių, už 4 1/2 my-
lių nuo centro, toli nuo maisto
produktų didžiųjų krautuvų,
pašto, vaistinių ir kt. reikalingų
prekybos įmonių. Be to, iki au-
tobuso 2 bloka žvyruotu šal-
gatviu. Asfaltuota gatvė ne-
įmanoma eiti, nes perdidelis tuo
kelio auto judėjimas).

Apilankęs vietoje pastebė-
jau: a) studio kambarys didelis
su virtuve kampe — šone, su
spintelėmis virš viryklos ir šal-
dytuvo ir prie įėjimo į vonią, pa-
talpa talpi, tačiau pats pastatė-
lis vieno aukšto, barakiškos sta-
tybos (be lubų), durys ir langai
į šiaurę. Langas didžiulis, nuo
pat grindų, tad prie jo nedrasu
būti stala pasistatyti, kad ba-
tu neįsdažus stiklo. b) su at-
skiru miegamuoju parodomasis
butas antrame aukšte atrodė la-
bai puikus, frontinis didelis,
šviesūs langai ir vakarus. Norint
vienam asmeniui "singeliui" gau-
ti butelį su atskiru miegamuo-
ju reikia pristatyti gydytojo pa-
žymėjimą.

Kolonijos pastatai vieno ar
dviejų aukštų. Abejuose aplan-
kytuose buteliuose naujoviškos
vonios išvien su aukštomis ema-
liuotomis plokštėmis per visa
vonios ilgį, kad sienos nenutai-
kytų. Virimui plyta ir šaldytu-
vas duoda bendrovė, o kitais bal-
dais aprūpina nuomininkai.
Vieno kambario butelį (su

virtuve kampe) arčiau miesto
centro galima gauti už 75-90
dol., o ten nori 118 dol. Mano
supratimu, nuoma peraukšta.

Kolonijoje galėtų apsigyven-
ti asmenys turį automobilius, nes
kitai būtų sunku maistu apsi-
rūpinti.

San Jose busais beveik viso-
mis kryptimis "galo" pasiekti
galima už 25 ct., o į pensininkų
koloniją nuvažiuoti reikia dar
nikelį pridėti.

Tenka apgailestauti, kad pen-
sininkams gyventi kolonija sta-
toma ne valdžios lėšomis, nes
tuo atveju galėtų nors dalinai pa-
veikti į nuomas, o be to, atpul-
ty tarpininkai, kurie tai daro pel-
no tikslu, net sukeliant ir taip
jau gana aukštą buto nuomas.

Pasidžiaugiau, kad ir Los An-
geles lietuviai sumanė pasista-
tyti pensininkams gyventi na-
mus. Bet vėl, tuose pačiuose na-
muose numatyta (iš "Drauge"
telpusios žinutės) "poilsio salė,
koplyčia, masinis baseinukas,
sauna kambarys (lietuviaiškai pi-
tis) "Pensininkams lietuviams
namus planuojanti statyti Lie-
tuvų Statybos b-vė "Rūta",
bendradarbiaudama kartu su pa-
rapija, arti Los Angeles Šv. Ka-
zimiero bažnyčios.

Jau nekalbant apie iškaštin-
gas koplyčios įrengimo išlaidas,
mano supratimu kažkaip nesi-
derina koplyčia ir pirtį turėti po
vienu stogu.

Gal pakaktų vieno didesnio
kambario — salės seneliams su-
sirinkti pasišnekėti, pažais-
ti bingo, kortomis, šachmatais ar
šachėmis, o reikalui esant toji

pati patalpa gal galėtų būt pa-
naudota ir koplyčiai.

Turint galvoje galimą Kalifor-
nijoje žemės sudrebėjimą, mano
nuomone, sauną tikty pastatyti
kiemo kampe, kaip visai atskirą
pastatėlį ar šalia skalbyklos.

Mano, kaip pensininko, su 5
metų "stažu" supratimu, pensi-
ninkams namus reikėtų statyti
galimai arčiau didelės maisto
krautuvės, kur paprastai žemes-
nės kainos, kad lengviau būtų
galima atsinešti ar ratukuose
atsivežti ir tuo pačiu kulkų pen-
sininko biudžetą subalansuoti.

Galop, ne man spręsti. Lieka
tik palinkėti Los Angeles lietu-
viams sutarimo, nutarimo ir ge-
riausios sėkmės sumanymui
įvykdyti.

Kalinių pavardės

Italijoje, Romoje veikianti
FERT spaudos agentūra panau-
dojo Elita-Press informacijas
apie lietuvių Potmos stovyklo-
je. Agentūra paskelbė šias lie-
tuvų — kalinių pavardes: Ba-
lio Gajausko, Petro Paltaroko,
Algio Petrusevičiaus, Prano Skei-
verio ir Pagaicio. 1969 m. gru-
odžio 18 d. stovyklos Potmoje pa-
statė nr. 17 pasikorė Juozas Lan-
kauskas, iškalejęs 19 metų. Jis
tuo metu buvo 56 m. amžiaus.
Pranešta ir apie kito lietuvių,
gimusio 1902 m., Jono Stankevi-
čiaus, mirtį. Elita iš kitų, italų
bei britų šaltinių, jau buvo pa-
skelbusi žinią apie Potmoje pa-
sikorusį lietuvių, tik anksčiau ne-
buvo žinoma jo pavardė. (E)

Susirinkimų ir parengimų PRANESIMAI

Lietuvių Filatelistų Draugijos
"Lietuvai" narių susirinkimas įvyks 8.
m. kovo mėn. 30 d. 7:30 val. vak.
Jaunimo Centre. Kviečiami nariai
ir svečiai gausiai dalyvauti. Nariai
susirinkime galės atsiimti kovo - ba-
landžio mėn. biuletenį Nr. 2.

Trijų Metų Mirties Sukaktis

A. + A.

VINCENTA PETRUŠONIS

Gimusi Vasiliauskaitė

Gyveno 902 West 38th Pl., buv. savininkė taverės

Mirė 1968 m. kovo mėn. 30 dieną, sulaukusi 76 metų amžiaus.
Gimusi Lietuvoje, Raseinių aps., Viduklės parapijoje.
Amerikoje išgyveno 55 metus.

Paliko nuliūdę: sesuo Helen
su vyru Louis Prancik, sesers
vaikai — Edward su žmona
Sandy, Raymond su žmona
Gerry, Louis su žmona Joane
Prancikai ir kiti giminės drau-
gai bei pažįstami.

Priklausė Dariaus ir Girėno
postui 271.

Antradienį, kovo mėn. 30
dieną 7:30 val. ryto, Šv. Andrie-
jaus parapijos bažnyčioje, 7000
So. Washenaw Ave., už velo-
nės sielų bus laikomos gedulin-
gos pamaldos.

Visi a. a. Vincentos Petrušo-
nis giminės, draugai ir pažista-
mi nuosirdžiai kviečiami dalyvauti mišiose, už velionę pasimelsti ir
gražiai ją prisiminti.

Nuliūdę lieka:

Sesuo ir kiti giminės su šeimomis.

help you
HEART FUND
help your HEART

Help Keep
Our Economy
Strong
BUY U. S. SAVINGS BONDS

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINČIA
GELĖS VISOMIS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandose
gražiausios gelės ir vainikai ant-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gelės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1228

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS CIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228

649 EAST 162nd ST. Phone COMmodore 4-2228

South Holland, Illinois

Dalis Pedagoginio Lietuviškosios literatūros instituto koridorių skaityklos, kuri veikia kas šeštadienį pertraukų metu. Skaitykla prieš pamokas sumontuojama, po pamokų ji vėl išgriaunama. Taip tenka daryti todėl, kad Jaunimo Centro šalia skaityklos tuoj pat trunka atskiro kambario. Tikimasi, jog netolimoje ateityje, papildus Jaunimo Centro rūmams, tas nelengvas skaityklos tvarkymo darbas palengvės.

20 metų sovietuose

Buvusio politruko atsiminimai

Belgrade paskelbta, kad bus išleisti buv. Kominternio jūgoslavų sekcijos bendradarbio Karlo Stainerio atsiminimai.

Karlo Staineris buvo Kominternio spaudos sekcijos direktorius. Stalino siuntimo 1936 metais so-

Jauna aktorė Leigh Taylor-Young labai pamėgo žiūrėti sovietų. Jai teko tokią žiedą nešioti viename filme, tačiau ir vėliau ji nutarė su juo nesisiekti.

viety slaptajai policijai apskundus prieš jį buvo užvestas tardymas ir jis buvo areštuotas. Ilgesnį laiką pasėdėjęs kalėjime jam iškeltas kaltinimas, kad jis bendradarbiavęs su vokiečių Gestapo ir dalyvavęs suokalbėje nužudyti tuometinį Leningrado kompartijos vadą S. M. Kirovą. Staineris tų kaltinimų išsiginė, tačiau vistiek turėjo pragyventi 20 metų sovietų kalėjimuose ir kacetuose.

Paleistas 1956 metais Staineris pradėjo rašyti savo memuarus, pavadintus "Mano 7,000 dienų". Jis grįžęs į Jugoslaviją darbuojasi kaip laikraštinkas.

Šio buvusio politruko atsiminimai (dabar jam 60 metų) atidengia sovietinio "teisingumo" ir nežmoniško vaizdus. Sovietinis teismas tik 20 minučių pasitaręs jį nusmerkė 10 metų katorgos. Autorius demaskuoja jį įskundusį agentą. Jis buvęs garsus Andrejus Vyšinskis!

Su Staineriu drauge nuteista visa grupė "baltųjų", kuriems kaltinimai ir ilgiems metams teismo sprendimai buvo iš anksto paruošti ir į puslapius bereikėjo įrašyti nuteisiamųjų pavardes.

Sovietiniuose kalėjimuose Staineris susitiko su visokiausių profesijų žmonėmis, kurių dau-

gumas buvo buvę aktyvūs komunistai, raudonosios armijos karininkai, policijos valdininkai ir mokslininkai. Ypatingai žiaurus režimas taikomas politiniams kaliniam, neišskiriant nė pačių rusų.

RAUDONAS JUOKAS

Svajonė

Žiemos vakaras. Maskvos užmiesčio dachoje prie kamino sėdi pats ir pati Chruščiova. Jis skaito laikraštį. Ji susimąsčiusi žiūri į kamino degančią ugnį. Po ilgesnės tylos ji prabyla:

— Nikita, ar žinai, kas yra Osvaldas?

— Žinau.

— Tu žinai, kad jis nušovė Kennedį?

— Žinau.

— O ar žinai, kad prieš tai jis pusantros metų buvo pas mus, Sovietų Sąjungoje?

— Žinoma, žinau. Tai kas?

— Tai jis galėjo ir tave nušauti...

— Kas tau atėjo į galvą? Žinoma, galėjo, bet nenušovė.

— Po ilgo tylosimo: — Nikita, ar tu nemėgėi, kad jei Osvaldas būtų tave nušovęs, tai Onasis būtų mane vedęs?...

Lietuviai ieško lietuvių

Amerikos Raudonasis Kryžius prašo paskelbti žemiau dešimties sąrašą ieškančių ir paieškomų asmenų lietuvių. Kas apie paieškomuosius asmenis ką nors žino, yra prašomas pranešti Amerikos Raudonojo Kryžiaus paieškosinių departamentui (Foreign Inquiry Service Department of the American Red Cross) adresu: 43 East Ohio Street, Chicago, Ill. 60611, arba telefonu 467-5800, Extension 307.

Marija Balčiūnienė ieško Adelės Minciuskaitės - Anger;

Vincas Butkauskas ieško Kazio Butkausko;

Marijė Kaskauskienė ieško Kazimieros Lajauskytės Galijotės;

Emilija, Jono duklė, Tutaitė

ieško Justyno, Jono sūnaus Tulos;

Ipolitas Vailionis ieško Balio Vailionio;

Stasė Norkaitytė - Vosilienė ieško Agotos, Marytės, Juozo ir Antano Valaičių (Valaitienės) ir Marcelės, Juozo ir Pijaus Baltrušaičių (Baltrušaitienės);

Romuta Teresa, Juozo duklė, Rainienė ieško Elenos Gudaitytės - Jasaitienės;

Uršulė, Mykolo duklė, Jursėnaitė - Arakelienė ieško Nikodemo Jursėno.

Ką nors žinantieji prašomi pranešti aukščiau pateiktų adresų arba telefonu.

Teisė save apginti ir užpultą gelbėti

Sen. Robert Mitchell (R., Oswego) įteikė Illinoiso legislaturai bilį, kuriuo būtų apsaugotas nuo teisminio persekiojimo žmogus už tai, kad gynė save, savo šeimą, savo turtą nuo užpuolimo arba gelbėjo bėdoje esantį kitą žmogų.

Tą bilį pasiūlyti paskatins sekantis atsitikimas: Iowa valst. aukščiausias teismas pripažino kaltu vieną fermerį, kuris savo namuose buvo įtaisęs šautuvą taip, kad vagių norint įsilausti tas šautuvas išsiskautų. Taip ir atsitiko. Bandęs įsilausti vagis buvo sunkiai sužeistas, ir fermeris paskui turėjo parduoti savo farmą, kad galėtų išmokėti teismo priteistus \$30,000 kompensacijos už vagies sužeidimą.

Illinoisui pasiūlytas bilis numato, kad asmuo "negali būti legaliai nuskriaudžiamas už tai, kad jis bet kokiomis reikalingomis priemonėmis gynė save, savo šeimą arba jų nuosavybę ir asmeninį turtą arba gelbėjo kitą asmenį, buvusį betarpiškai pavojuje arba esantį užpuolimo, ginkluoto apiplėšimo, įsilaizmo, išprievartavimo ar bet kokio kitokio pikto - kriminalo auka".

Negana to, bilis numato tokią asmeniui valdišką atlyginimą išlaikyti, susijusį su teismo bylonis, sugaštu laiku ir kitokiais apsigynimo bylos reikalais.

TRUMPAI

— LB Istatų Komisija išsiuntinėjo visoms apylinkių valdyboms anketas LB Istatų klausimais. Komisija šiuo metu renka davinius naujam LB Istatų projektui, kuris bus pateiktas Tarybos svarstymui sekančioj sesijoj. Anketas Istatų reikalu yra gavę ir visi LB Tarybos nariai. Iki šiol iš jų gauta 22 atsakymai. Istatų projektą redaguojant, komisijai bus labai svarbu žinoti apylinkių nuomonę pagrindiniams JAV LB santvarkos klausimais. Todėl komisija visas apylinkių valdybas prašo anketas kuo greičiau grą-

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

ROUTE SALESMEN
Good salary. Hospitalization insurance for the entire family. Pension plan and other fringe benefits. Will train. Must pass polygraph test. **COSMOPOLITAN LINEN & TOWELS CO.**
5758 So. HALSTED STREET

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

WANTED
MATURE RELIABLE WOMEN
Who enjoys children as housekeeper for professional North suburban family. Live-in. Light housekeeping. Some English necessary. Recent references required.
945-8458 after 6 P. M. and weekends.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

SHOE REPAIR & LIVING QUARTERS
4-5 room apt. in rear, good business. Oak Park.
A Bargain at \$2,000.
Call 383-2982.
252 CHICAGO AVENUE
OAK PARK

RENTING IN GENERAL

Nuomos

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS. Tvirtas 6319 So. Talman Avenue.
Tel. RE 7-7166.

žinti. Taip pat kviečia visus bendruomenės veikėjus Istatų klausimais pasisakyti spaudoj arba rašyti komisijai. Istatų komisijos adresas: K. Keblys, 16349 Addison, Southfield, Mich. 48075.

— **Henriko Tomašausko** parašytai knygai "Lietuviškasis Pamarys" yra renkami prenumeratoriai. Joje yra įdomių istorinių, etnografinių ir lietuvių buities aprašymų. Skaitoma lengvai, kaip romanas. Norintieji ją užsisakyti, prašomi skambinti Kristinai Austin Naujienų tel. 421 - 6100 arba rašyti Naujienoms, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

— **Social Security** Administracija praneša, kad pensininkai gaus čekius su 10% pakėlimu tik birželio pradžioje. Kiek vėliau bus išsiųsti čekiai apimam pakėlimo sumą už sausio - balandžio mėnesius. Įstai-gos vedėjas Robert M. Ball sak-o, kad darant čekių pateisimą dabar, labai suvėluotų čekių išsiuntimas. Amerikoje yra apie 26 milijonai pensininkų.

— **Adeline C. Ambrose** suruošė įdomių suvenyrų ir istorinių dokumentų parodą, pavadinimą "Spirit of America". Joje pavaizduojama Amerikos prezidentų gyvenimas fotografijomis, laiškais, retybėmis. Yra ir lietuvių tautodailės skyrius. Paroda atidaryta Rosary kolegijos bibliotekoje. 3-me aukšte, 7900 W. Division St., River Forest, Ill. ir veiks iki balandžio 6 d.

— **Laima Mickutė**, Illinois State universiteto Bloomingtone studentė, yra įrašyta į universiteto Dekano garbės studentų sąrašą.

— **Sgt. Cliff Stanulus**, Onaga, Ill., Karo mokyklos kade-gas, už gerą mokymąsi, elgesį ir drausmę yra gavęs tradicinius Guardian aksebantus. Jis mėgsta poeziją ir rašo eilė-raščius. Už poemą apie kariuomenės gyvenimą jis laimėjo premiją. Motina Geraldina gyvena Gage Parko apylinkėje.

— **Vytauto Didžiojo** šaulių kuopa buvo susirinkusi posėdžio. Posėdyje be organizacinių reikalų buvo nutarta paremti Jaunimo Centro statybą — \$50.00; Šaulių S-gos Centro Valdų-bai išlaikymui ruošiant kultū-rus savaitę — \$50.00; Savano-riui - Kūrėjui Konst. Petraus-kui \$25.00, kad įremti žu-vusių karių — Juozapavičiaus, Lukšio ir Eimučio paveikslus, kurie bus patalpinti Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje; Lietuvių Sv. Kazimiero Kapi-nių Pasauliečių Teisėms Apsau-goti organizacijai — \$25.00; S. Barcus ir Margučio radijo va-landoms po \$15.00.

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITE!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

ORAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAIŠ ORAUDIMO REIKALAIŠ

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESCIAI — INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET

TEL. 925-6015

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

GERAI PILDOMI

INCOME TAX

SIMKUS REAL ESTATE

4259 So. Maplewood Ave.

Susitarimui 254-7450

DAŽAU NAMUS

IS VIDAUS IR LAUKO

Valau kilimus ir baldus.

Pilna aprauda.

I. RUDIS TEL. CL 4-1050

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

APDRAUDŲ AGENTŲRA:

Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.

Patogios išsimokėjimo sąlygos.

J. BACEVIČIUS

6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

State Farm Fire and Casualty Company

TERRA

Brangenybės, laikrodžiai, dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: Republic 7-1941

Federalinių ir valstijos pajamų

mokesčių apskaičiavimas

INCOME TAX

Nekilnojamo turto pirkimas - pardavimas

REAL ESTATE

Paraišų patvirtinimas

NOTARY PUBLIC

Draudimo informacijos

INSURANCE

ŠIMAITIS REALTY

2737 W. 43rd STREET

CL 4-2390

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE.

LA 3-8775

(Currency Exchange įstaigos)

Pigūs automobilių draudimai.

NAMAI MIELAS TURTAS

MODERNUS ir patogus 6 metų mūras. 2 butai po 5 kamb. ir dar prie abiejų butų atskiri kambariai su voniom ir įėjimais. Šiltas bešildomas, 2 šildymai, naujam Marquette Parke, \$45,000.

1 1/2 AUKSTO, 5 ir 4 kambariai. Karpetai, aluminijaus langai, atskiri šildymai, Marquette Parke. \$16,000. 5 KAMBARIU mūrinis, 2 auto garažas, gazu šildymas, karpetai. Arti mūsų, \$19,500.

DIDELIS, liuksus rezidencija. 6 kambariai naujam Marquette Parke. Karpetai, 1 1/2 vonios, naujas garažas. \$31,200.

GRAŽUS 2 BUTŲ mūras. 2 po 6. Naujas šildymas gazu. Air conditioned. Didelis lotas, mūro garažas. \$31,500.

LENGVU \$14,000 pajamų iš apartamentinio mūro, kuris ir 15 metų ne-turi. Pastatytas tvirtame rajone. Kaina greitai pirkėjui \$77,000.

2 GERI MŪRINIAI NAMAI Brih-ton Parke. Duoda virš \$16,000 nuomos ir mažos išlaidos. Jei pamatys, tai nupirkti už \$52,500.

PLATUS LOTAS, Marquette Parke centriniame gatvėje. Kaina — sustarsim.

Valdis Real Estate

7051 So. Washenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 6 MŪRINIS, 2 atskiri karštų vandens šildymai gazu. Modernios virtuvės, 2 automobilių garažas. Marquette Parke. \$32,000.

PUKI 4 MIEGAMU. 2 1/2 vonios, 1 metų mūrinė rezidencija. Išbaigtas rūšis, radiant šiluma gazu, 2 blokal nuo Hickory gultų lauko. \$49,500.

3 1/2 KAMBARIU 8 metų mūras. Radiant šiluma, aluminijaus langai. 2 automobilių garažas, geroje vietoje. Tik \$24,200.

8 BUTŲ 6 METŲ MŪRAS. Karšto vandens šiluma gazu, aluminijaus langai, automobiliams pastatyti vieta, ir vakarų nuo Pulaski Ave. \$115,000.

20 BUTŲ IR KRAUTUVĖ. Dėstu plytu 20 metų mūras, Flexkor konstrukcija. Pajamų virš \$29,000 metams. Tik \$185,000.

4 BUTŲ MŪRAS. Nauja šiluma gazu. 2 automobilių mūro garažas. Labai švari nuosavybė. \$44,500.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET

Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatu senus visus rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinites (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai.

Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL

4444 So. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60609

TEL.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų

VISOKIUS STOGUS, rinites ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame.

KAMINUS ISVALOME ir pataisome. Nudažome namus iš lauko ir atlekame "tuckpointing" darbus. Esame aprausti, visais darais garantuotas.

S k a m b i n k i t

LA 1-6047

Irašavimas veltui, kreipkitės bet kada

BUY U.S. SAVINGS BONDS

WHERE YOU BANK OR WORK